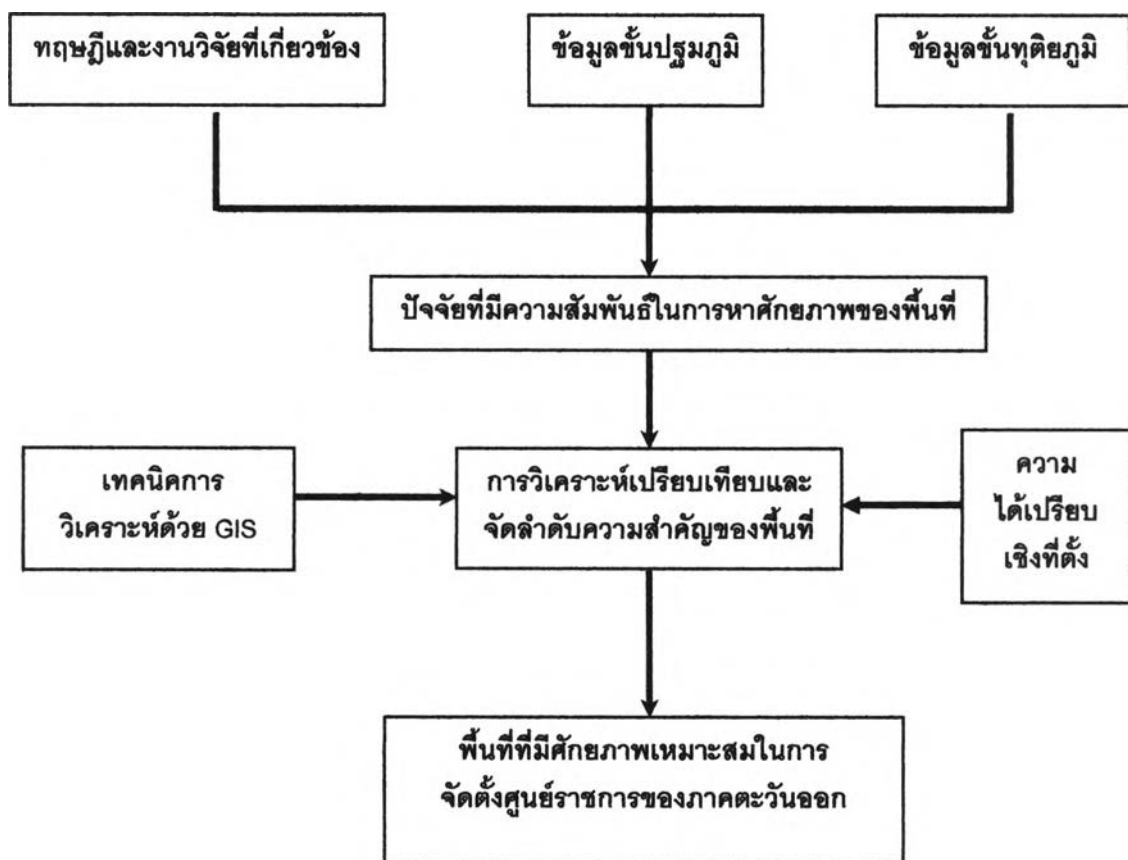

บทที่ 4

การวิเคราะห์พื้นที่ที่มีศักยภาพ

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ได้พิจารณาจากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลต่างๆ ซึ่งสามารถกำหนดประเด็น และปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อมาเตรียมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ โดยทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังขั้นตอนต่อไปนี้

โดยก่อนอื่นนั้นได้ทำการกำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์ราชการ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดแนวทางการวางผังจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ของเมือง ที่ตั้งของศูนย์กลางใหม่จะมีส่วนสัมพันธ์กับการกำหนดบทบาทของเมือง ซึ่งการกำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยนั้นได้กำหนดให้เป็นศูนย์ราชการในลักษณะ "ศูนย์กลางใหม่ในลักษณะเมืองชั้นนำการพัฒนาในภูมิภาค" เป็นศูนย์กลางที่จะพัฒนาในภูมิภาค เป็นเมืองขนาดเล็กถึงสมบูรณ์ในตัวเอง มุ่งพัฒนาให้เป็นชุมชนตัวอย่าง เป็นชุมชนต้นแบบในการพัฒนา ตั้งอยู่ใน

บริเวณที่อยู่ในทิศทางที่เมืองภูมิภาคจะพัฒนาออกไป ควรพัฒนาในบริเวณเมืองหลักที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น และเป็นการสร้างแหล่งงานใหม่ เมืองใหม่ในรูปแบบนี้ เมื่อพัฒนาจนสมบูรณ์แล้ว อาจจะขยายเป็นเมืองบริวารที่สมบูรณ์ในตัวเองก็ได้

ศักยภาพของพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการของภาคตะวันออก พิจารณาว่าจะสามารถพัฒนาขึ้นมาได้หรือไม่นั้น นอกจากต้องพิจารณาหาปัจจัยทั่วไปที่เหมาะสมของพื้นที่ในการเป็นศูนย์กลางแล้วยังจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบภายในพื้นที่ที่จะพัฒนาด้วยว่ามีศักยภาพที่จะพัฒนาได้หรือไม่และมีความเป็นไปได้ในการพัฒนามากน้อยเพียงไร เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวชี้บ่งให้ทราบว่า พื้นที่นี้มีศักยภาพในการรองรับด้วย ทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การใช้ที่ดิน การคมนาคม ตลอดจนประชากร โดยจะต้องไม่อยู่ในบริเวณที่จะทำลายทรัพยากร แหล่งน้ำและฐานเศรษฐกิจของชุมชนเมืองเดิม

ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงได้กันพื้นที่บางส่วน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและเมืองออกไปก่อน และนำปัจจัยด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งสะท้อนภาพของพื้นที่มาประกอบการวิเคราะห์หาศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

4.1 พื้นที่กันออก

ในการศึกษาคั้งนี้ได้กันพื้นที่บางส่วนออกไป เพราะหากนำพื้นที่ดังกล่าวเข้ามาพิจารณาแล้วจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และพื้นที่เมืองที่ในปัจจุบัน ซึ่งพื้นที่ที่กันออกในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่

แหล่งน้ำ

ทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และประกอบกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ แหล่งน้ำในภาคตะวันออกมีไม่มากและมักแห้งแล้งและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งเสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาพื้นที่แหล่งน้ำไว้ โดยในพื้นที่ภาคตะวันออกมีแม่น้ำสายสำคัญอยู่หลายสาย ไม่ว่าจะเป็น แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำนครนายก แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำตราด และคลองต่างๆ

พื้นที่ป่าไม้และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ป่าไม้ที่พบทั่วไปในภาคตะวันออกมีหลายประเภทด้วยกัน เนื่องจากภาคตะวันออกมีพื้นที่ที่มีทั้งภูเขา และมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล จึงพบทั้งป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าพรุ ป่าบุงป่า

หาม ป่าชายหาด ป่าสน ป่าไผ่ และป่าชายเลน ซึ่งอยู่ทั้งในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งล้วนเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีคุณค่า เป็นทั้งป่าต้นน้ำ และที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ต้องสงวนรักษาเอาไว้ไม่ให้ถูกทำลาย ดังนั้นจึงต้องกันพื้นที่ส่วนนี้ออก

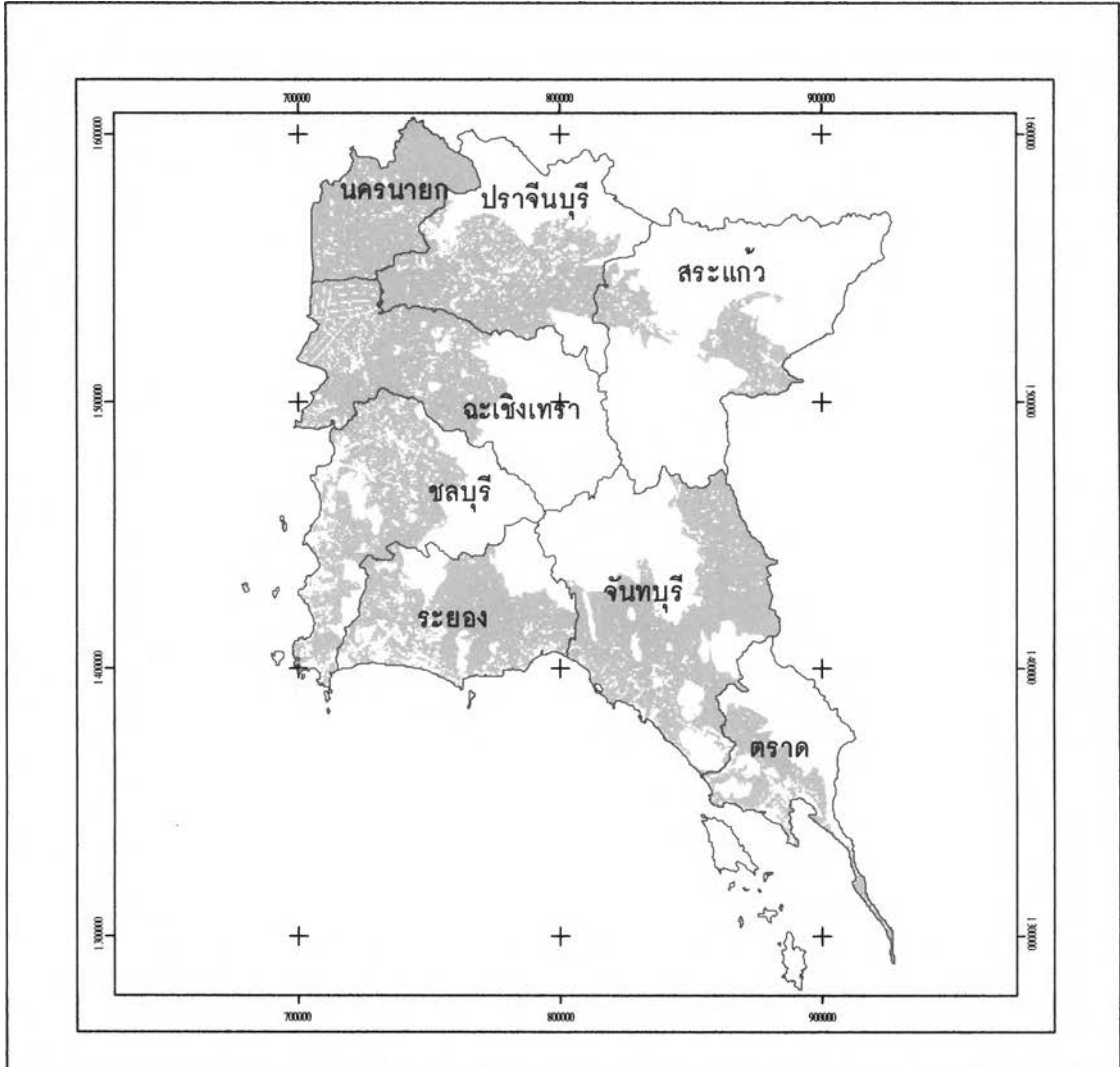
แหล่งโบราณคดี

ในอดีตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ โดยมีชุมชนสำคัญหลายแห่ง ทั้งนี้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าและเส้นทางการติดต่อของอาณาจักรสำคัญมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่รวมของประชากรหลายเชื้อชาติ อาทิเช่น เขมร จีน ลาว ญวน มุสลิม ของ และกะเหรี่ยง เป็นต้น ซึ่งการที่ประชากรหลายเชื้อชาติ เข้ามาตั้งถิ่นฐานได้นำเอาทั้งความเชื่อ ศาสนา ภาษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เข้ามาด้วย ซึ่งแสดงออกมาทั้งในรูปแบบสิ่งปลูกสร้าง และมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมา ซึ่งมีคุณค่าและสมควรรักษาเอาไว้สืบไป

พื้นที่ที่มีสิ่งปลูกสร้าง

พื้นที่ที่มีสิ่งปลูกสร้าง (Build Up Area) ซึ่งแสดงถึงการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในพื้นที่ เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ต้องกันออก เพราะหากนำมาวิเคราะห์หาคักยภาพของพื้นที่จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาในหลายๆ ด้าน ทั้งในแง่ของการลงทุน และผลกระทบเชิงสังคมต่อประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่

เมื่อนำพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ป่าไม้และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แหล่งโบราณคดี และพื้นที่ที่มีสิ่งปลูกสร้าง ดังที่กล่าวข้างต้นมากันออกจากพื้นที่ศึกษาตามลำดับแล้ว จะได้พื้นที่ที่กันออกไปทั้งหมด เหลือเพียงพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการศึกษาหาคักยภาพในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังไม่ครบขั้นตอนในการศึกษา ทั้งนี้กระบวนการที่จะต้องทำต่อคือการนำปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเลือกทำเลที่ตั้งมาทำการซ้อนทับกัน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม โดยผลที่ได้คือพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

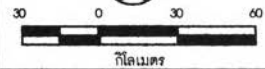
แผนที่ 4.1 : พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยกันพื้นที่ออกแล้ว

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- พื้นที่ที่กันออก
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับการพัฒนา

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัย แผนพัฒนาและโครงการที่เกี่ยวข้องใน บทที่ 2 แล้วพบว่าลักษณะของศูนย์กลางความเจริญ หรือพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเป็นเมือง ศูนย์กลางประกอบด้วยปัจจัยหลายๆ ด้าน ทั้งปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัย ทางด้านสังคม ซึ่งแต่ละปัจจัยประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยได้ดังนี้

ตาราง 4.1 ปัจจัยที่ใช้ในการหาศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการ

ปัจจัย	Emmanuel&Junio	ESCAP	ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา
กายภาพ	ทางหลวงแผ่นดิน สถานีขนส่งภูมิภาค สถานีรถไฟ ท่าเรือ สนามบินในประเทศ	ทางหลวงแผ่นดิน สนามบินในประเทศ สถานีรถไฟ สถานีขนส่งภูมิภาค	การเข้าถึงทางถนน การเข้าถึงทางรถไฟ การเข้าถึงทางอากาศ
เศรษฐกิจ	อุตสาหกรรมและธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าและบรรจุหีบห่อ ธนาคารเพื่อการพาณิชย์และการพัฒนา บริษัทเงินทุนและกู้ยืม ตลาดสดขนาดใหญ่ ร้านค้าส่ง ร้านค้าปลีก โรงแรม ภัตตาคาร	อุตสาหกรรมเกษตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ศูนย์การค้า	รายได้เฉลี่ยต่อหัว อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภาษีเงินได้
สังคม	โรงเรียนประถม โรงเรียนมัธยม อาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา สถาบันวิจัยทางการเกษตร โรงพยาบาลทั่วไป แพทย์ ทันตแพทย์ ศัลยแพทย์ ร้านขายยา (ขายส่ง)	วิทยาลัย โรงพยาบาลภูมิภาค	การเติบโตของประชากร ความหนาแน่นของประชากร คุณภาพการศึกษา คุณภาพสาธารณสุข

4.2.1 ปัจจัยทางกายภาพ

ปัจจัยทางกายภาพเป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่นำมาใช้ในการพิจารณา เพราะปัจจัยทางกายภาพแสดงให้เห็นถึงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ ตลอดจนศักยภาพของที่ตั้งที่มองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนที่สุดของพื้นที่ ปัจจัยทางกายภาพที่นำมาใช้ในการพิจารณาประกอบด้วย ปัจจัยย่อยๆ ต่อไปนี้

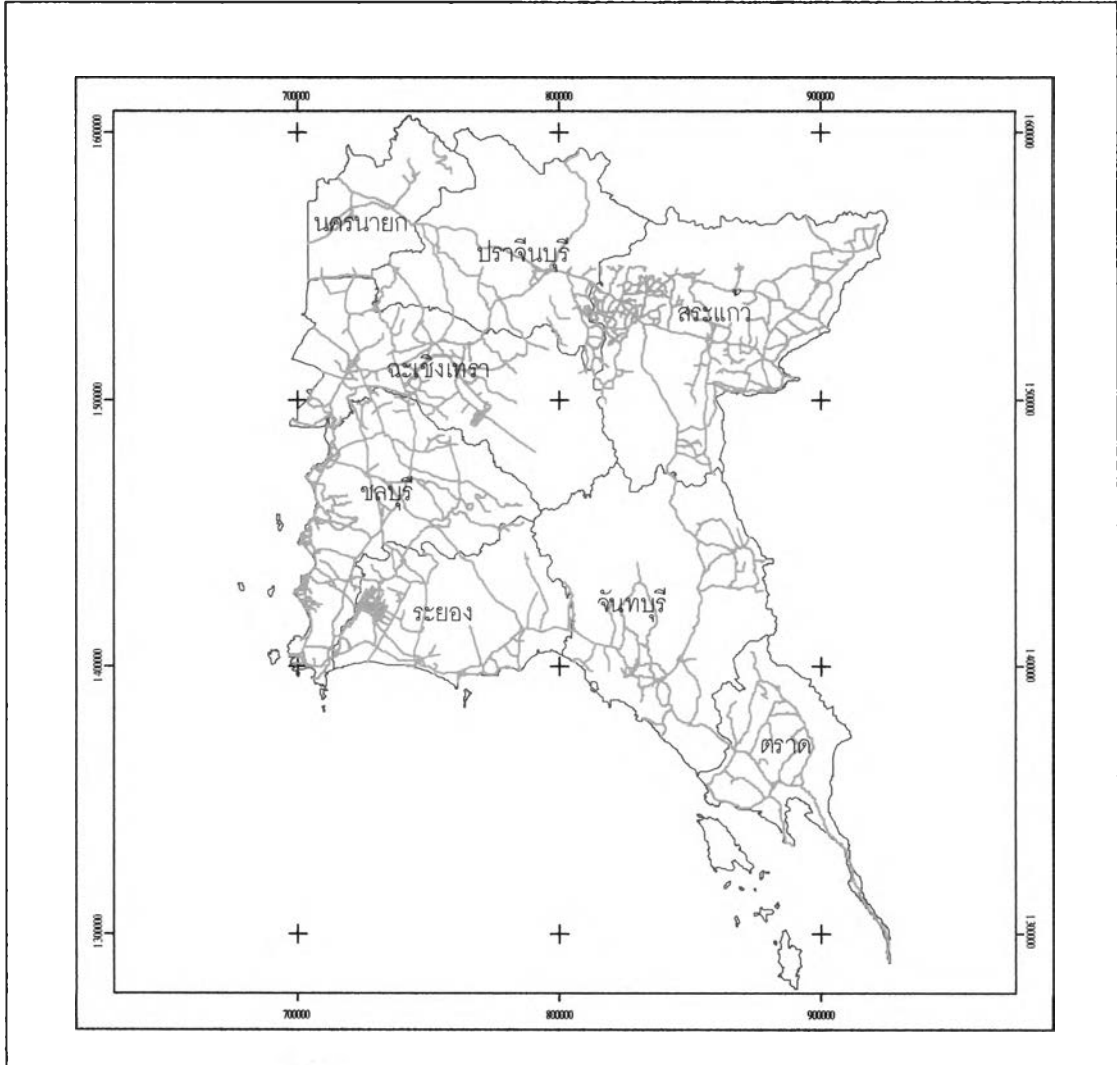
การเข้าถึงทางถนน

การเข้าถึงทางบกแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยใหญ่ๆ นั่นคือ การเข้าถึงโดยทางถนน และการเข้าถึงโดยระบบราง ซึ่งถนนเป็นการขนส่งที่สะดวกสบายที่สุด สามารถขนส่งได้แบบ door to door ซึ่งสะดวกกว่าการขนส่งทางอื่นทุกทาง ในภาคตะวันออกมีถนนสายหลักๆ หลายสายที่เชื่อมจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมีเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ การเข้าถึงทางถนนนั้นนับว่าเป็นการเข้าถึงที่สะดวกที่สุด แม้ว่าจะขนส่งได้น้อยกว่าการขนส่งชนิดอื่นๆ ก็ตาม ดังนั้นปัจจัยด้านการเข้าถึงโดยทางถนนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต้องนำมาพิจารณา ซึ่งศักยภาพจากเส้นทางคมนาคมทางถนน โดยต้องมีการแบ่งแยกและจัดลำดับของประเภทของถนนด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำถนนสายหลักที่ใช้ในการคมนาคมมาพิจารณา โดยการหาความหนาแน่นของถนนในแต่ละจังหวัด ซึ่งคิดความยาวของถนนสายหลัก (หน่วยเป็นกิโลเมตร) เทียบกับพื้นที่ของจังหวัด (หน่วยเป็นตารางกิโลเมตร) ซึ่งพื้นที่ของจังหวัดในที่นี้คือพื้นที่รวมของจังหวัดทั้งหมด ลบออกด้วยพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเส้นทางคมนาคม ดังนั้นก็จะเหลือพื้นที่จังหวัดที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้เท่านั้นที่นำมาคิด

$$\text{ความหนาแน่นของถนน} = \frac{\text{ความยาวของเส้นถนน (กิโลเมตร)}}{\text{ภูมิประเทศที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้ (ตารางกิโลเมตร)*}}$$

* ภูมิประเทศที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้ = พื้นที่จังหวัดทั้งหมด-พื้นที่ไม่สามารถตั้งถิ่นฐานได้

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 42 : ถนนสายหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สัญลักษณ์

- ถนนสายหลัก
- ขอบเขตจังหวัด

ที่มา : กรมทางหลวง

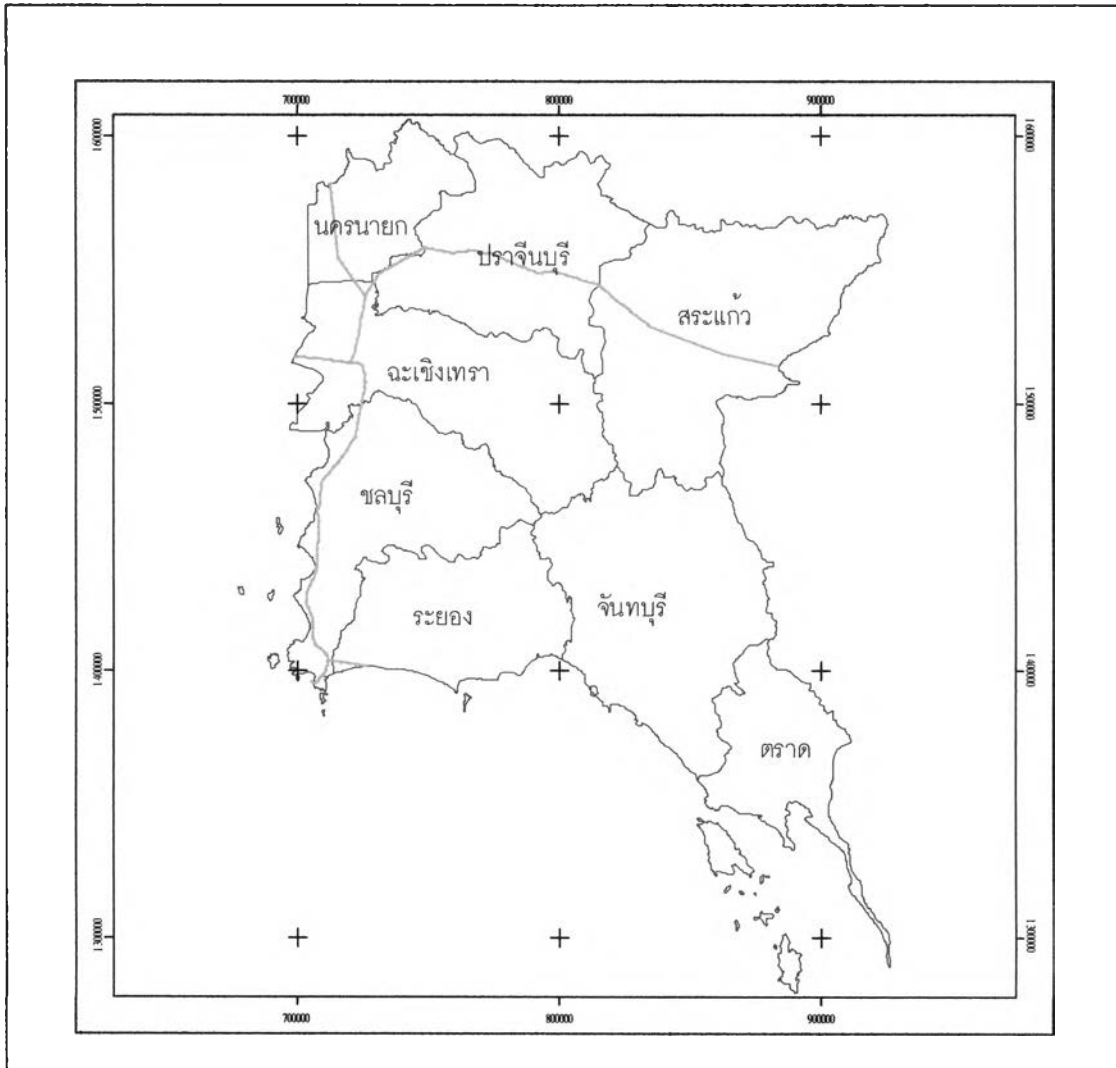
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.2 ความหนาแน่นของถนนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2545

จังหวัด	ความหนาแน่นของถนน (กิโลเมตร/ 1 ตารางกิโลเมตร)
นครนายก	141.12
ฉะเชิงเทรา	211.40
ปราจีนบุรี	171.38
สระแก้ว	236.78
ชลบุรี	275.76
ระยอง	229.45
จันทบุรี	140.80
ตราด	206.1043351

การเข้าถึงด้วยระบบราง

ส่วนการเข้าถึงโดยระบบรางนั้นก็มีความสำคัญ เพราะสามารถขนส่งได้ในจำนวนมากๆ ต่อครั้ง และสามารถกำหนดระยะเวลาในการเดินทางได้ค่อนข้างแน่นอน เนื่องจากไม่ต้องประสบปัญหาการจราจรติดขัดและไม่มีอุปสรรคในการเดินทาง ซึ่งปัจจุบันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเข้าถึงทางรถไฟ 2 สายหลักคือ สายที่มุ่งไปตอนล่างของภาค คือ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง และสายที่มุ่งไปด้านตะวันออกของภาค คือที่อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ดังนั้นการเข้าถึงโดยระบบรางจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเดินทางที่มีความสำคัญ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็ค่อนข้างต่ำ ซึ่งในการศึกษาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพในปัจจุบันก็คือ เส้นทางรถไฟที่ผ่านในพื้นที่ ซึ่งบางจังหวัดก็ไม่มีทางรถไฟผ่าน คือ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ดังนั้นพื้นที่ที่มีศักยภาพคือพื้นที่ที่มีทางรถไฟผ่าน ส่วนพื้นที่ที่ไม่มีทางรถไฟผ่านถือว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพ

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.3 : เส้นทางรถไฟในภาคตะวันออก

สัญลักษณ์

- เส้นทางรถไฟ
- ขอบเขตจังหวัด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

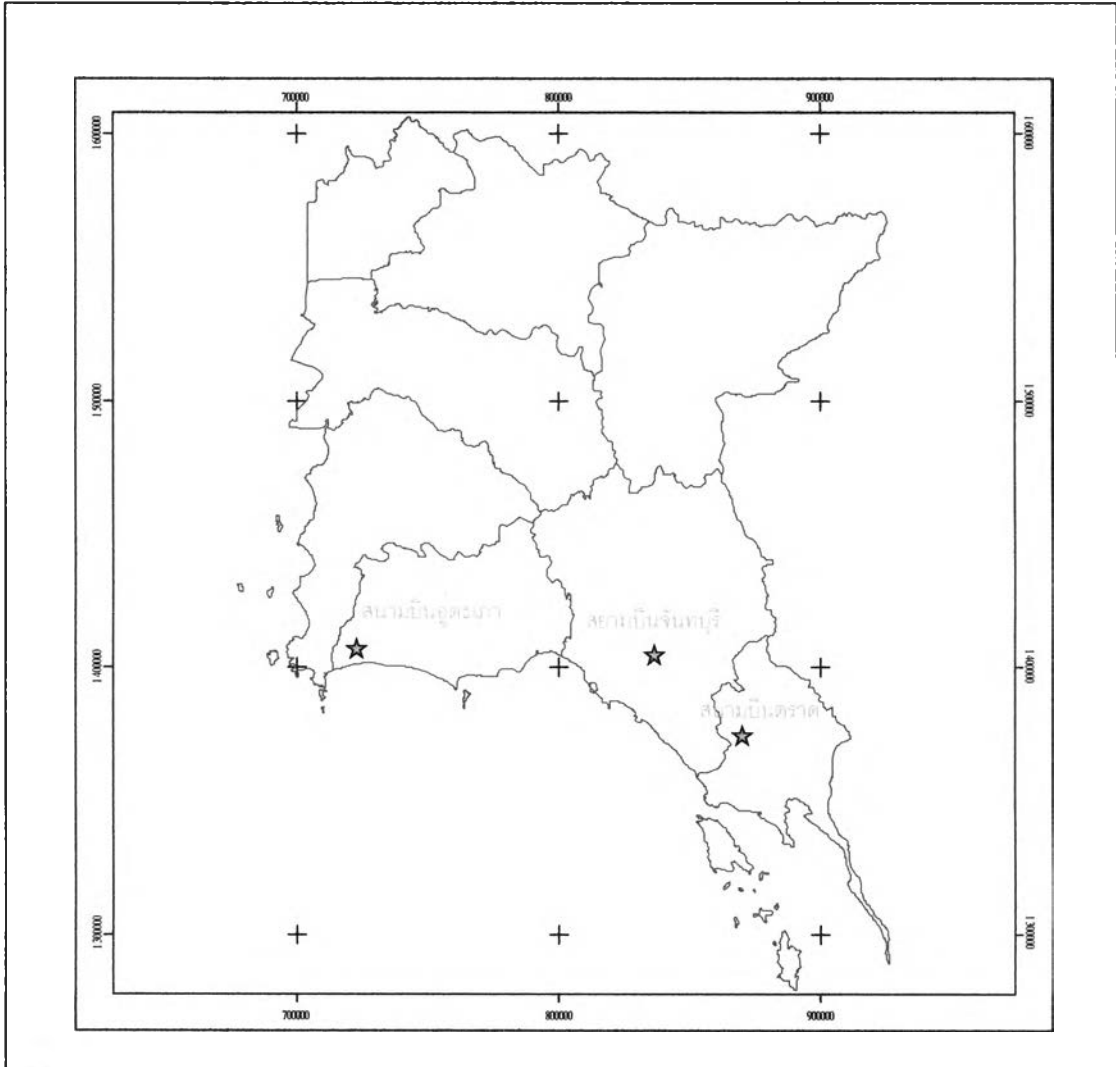
ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย

ตาราง 4.3 ความยาวของเส้นทางรถไฟที่ผ่านพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียง แยกรายจังหวัด

จังหวัด	ความยาวของเส้นทางรถไฟ (กิโลเมตร)
นครนายก	70.49
ฉะเชิงเทรา	112.96
ปราจีนบุรี	119.94
สระแก้ว	82.98
ชลบุรี	131.76
ระยอง	22.76

การเข้าถึงทางอากาศ

การที่จะทำให้พื้นที่เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีการเข้าถึงที่สะดวกสบาย ไม่เฉพาะแค่ทางบก และทางน้ำเท่านั้น แต่การเข้าถึงทางอากาศก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากมีความปลอดภัย สะดวกรวดเร็วกว่าการคมนาคมทางอื่น และสามารถขนส่งได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งการเข้าถึงทางอากาศในภาคตะวันออกเฉียงนี้พบว่ามีเพียงบางจังหวัดเท่านั้นที่มีสนามบินรองรับ บางจังหวัดที่อยู่ใกล้หรือไกลกรุงเทพมหานครจนเกินไปยังไม่มีสนามบิน จากการศึกษาในขั้นต้นแล้วพบว่าสนามบินในภาคตะวันออกเฉียงมีอยู่ทั้งหมดเพียง 3 แห่งเท่านั้น คือสนามบินอู่ตะเภา ในจังหวัดชลบุรี สนามบินจันทบุรี และสนามบินตราด และสำหรับการศึกษาศักยภาพในปัจจุบันก็คือ คัดจากจังหวัดที่มีสนามบินเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพ ส่วนจังหวัดที่ไม่มีสนามบินเป็นพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพ

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตุนิยมวิทยาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 44 : สถานีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สัญลักษณ์

- ★ สถานี
- เขตจังหวัด

ภาควิชาฟากวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย

4.2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง แสดงให้เห็นความชัดเจนของพื้นที่มากขึ้น ปัจจัยทางเศรษฐกิจสะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมและการพัฒนาของเมือง ซึ่งปัจจัยทางเศรษฐกิจแสดงออกมาในหลายรูปแบบ ทั้งผลิตภัณฑ์มวลรวม รายได้ต่อหัว ฯลฯ ซึ่งในที่นี้ปัจจัยทางเศรษฐกิจจะประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ คือ

รายได้เฉลี่ยต่อหัว

รายได้เฉลี่ยต่อหัว เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจปัจจัยหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการใช้วัดถึงการกินดีอยู่ดีของประชาชน ทั้งยังเป็นตัวชี้ถึงภาวะเศรษฐกิจของท้องถิ่นนั้นๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องนำปัจจัยเรื่องนี้มาใช้ประกอบในการศึกษา สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อหัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้รายได้เฉลี่ยต่อหัวจากระยะเวลา 5 ปี ได้แก่ พ.ศ. 2538-2542 มาทำการหาค่าเฉลี่ย เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น ซึ่งจากศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่องรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวรองจากภาคมหานครเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรในภาค ทั้งนี้การที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงนั้นเนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความได้เปรียบทางด้านที่ตั้งที่มีพื้นที่อยู่ติดทะเล ซึ่งสามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจได้มากกว่าภาคอื่นๆ ที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล เพราะนอกจากความได้เปรียบด้านการทำประมงน้ำเค็มแล้ว ยังมีความได้เปรียบในเรื่องรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเล และความได้เปรียบด้านพาณิชยกรรมโดยอาศัยจากเมืองท่า ดังนั้นจากความได้เปรียบทางที่ตั้งนี้เองที่ส่งเสริมให้มีความได้เปรียบทางเศรษฐกิจตามมาด้วย นอกจากความได้เปรียบด้านที่ตั้งดังกล่าวมาแล้วนั้น ยังมีความได้เปรียบด้านความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติอันหลากหลายในพื้นที่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ หรืออากาศที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร แร่ธาตุจำพวกอัญมณีที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

จากพื้นที่ทั้ง 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวก็ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงมักเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง อันได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนไม่สูงเท่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ระดับความแตกต่างของรายได้ในแต่ละพื้นที่ก็มีให้เห็นอย่างเด่นชัด ซึ่งทั้งนี้ก็มีปัจจัยส่งเสริมจากสภาพที่ตั้งของจังหวัดนั่นเอง

ตาราง 4.4 รายได้ต่อหัวของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายจังหวัด เฉลี่ย พ.ศ. 2538-2542

จังหวัด	รายได้ต่อหัว (บาท/คน/ปี)
นครนายก	40,640.00
ฉะเชิงเทรา	86,183.00
ปราจีนบุรี	54,585.00
สระแก้ว	37,135.00
ชลบุรี	226,548.00
ระยอง	328,991.00
จันทบุรี	53,870.00
ตราด	74,604.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การเติบโตทางเศรษฐกิจ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยชี้วัดที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างชัดเจน ว่ามีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ได้ ในการศึกษาครั้งนี้ อัตราเติบโตทางเศรษฐกิจคิดจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดใน พ.ศ. 2538-2542 คือคิดอัตราเติบโตเฉลี่ยทางเศรษฐกิจจาก 5 ปีดังกล่าว การที่คิดอัตราเติบโตเฉลี่ยจาก 5 ปี เนื่องจากให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

$$\text{การเติบโต} = \frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมปีใหม่} - \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมปีเก่า}}{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมปีเก่า}}$$

$$\text{การเติบโตเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของอัตราเติบโตแต่ละปี}}{\text{ช่วงระยะเวลาปีที่ให้ค่าเฉลี่ย}}$$

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจนี้จะช่วยในการคาดการณ์ความเติบโตทางเศรษฐกิจและแนวโน้มที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งจากการศึกษาแล้วพบว่าอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 8 จังหวัดนั้นแตกต่างกันออกไป

ตาราง 4.5 อัตราเติบโตทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2538-2542

จังหวัด	อัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ (พ.ศ.2538-2542)
นครนายก	-0.96
ฉะเชิงเทรา	-0.23
ปราจีนบุรี	3.25
สระแก้ว	1.11
ชลบุรี	2.04
ระยอง	24.49
จันทบุรี	-2.37
ตราด	-3.98

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแสดงให้เห็นถึงรายได้ของจังหวัด โดยรวบรวมไว้ทุกปี โดยแยกเป็นรายสาขาการผลิต โดยแบ่งเป็นภาคการผลิตใหญ่ 3 ภาคการผลิต ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม (ภาคปฐมภูมิ) ภาคอุตสาหกรรม (ภาคทุติยภูมิ) และภาคพาณิชยกรรม (ภาคตติยภูมิ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารายได้ของจังหวัดส่วนใหญ่มาจากสาขาไหนมากหรือน้อย ซึ่งนอกจากทรัพยากรในจังหวัดที่สร้างรายได้แก่จังหวัดแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการลงทุนและโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับจังหวัดด้วย ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความได้เปรียบด้านที่ตั้งและความพร้อมในการพัฒนาของจังหวัดด้วย

จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่ศึกษาทั้ง 8 จังหวัดนั้น มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแตกต่างกันไป โดยจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมากที่สุดและมากที่สุดต่อเนื่องมาตลอดก็คือ จังหวัดชลบุรี

ตาราง 4.6 ผลิตรภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2542

จังหวัด	ผลิตรภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ล้านบาท)
นครนายก	5,886
ฉะเชิงเทรา	17,529
ปราจีนบุรี	8,952
สระแก้ว	36,007
ชลบุรี	159,316
ระยอง	160,055
จันทบุรี	13,923
ตราด	7,529

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาษี

ภาษีเงินได้ที่ทางจังหวัดเก็บได้ในแต่ละปี ไม่ว่าจะเป็นภาษีประเภทใดก็ตาม ภาษีบุคคลธรรมดา ภาษีนิติบุคคล อากรแสตมป์ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีอื่นๆ แสดงถึงส่วนแบ่งของรายได้ประชากรที่จ่ายให้แก่ท้องถิ่น และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดในการจัดเก็บรายได้เข้าสู่ภาครัฐ หากประชากรมีรายได้สูงย่อมทำให้การจัดเก็บภาษีและรายได้ของจังหวัดมีสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานที่สำคัญ และส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งหากเก็บภาษีได้มากแสดงให้เห็นถึงระบบเศรษฐกิจภายในจังหวัดว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปด้วยดี สร้างรายได้และเม็ดเงินได้สูงจึงต้องเสียภาษีมาก

ตาราง 4.7 ภาษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2545

จังหวัด	ภาษา (ล้านบาท)
นครนายก	227.07
ฉะเชิงเทรา	2,768.57
ปราจีนบุรี	2,801.40
สระแก้ว	237.52
ชลบุรี	9,459.43
ระยอง	629.06
จันทบุรี	504.68
ตราด	188.82

ที่มา : สรรพากรจังหวัด

4.2.3 ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากรมากที่สุด และแสดงให้เห็นถึงทั้งกิจกรรมและคุณภาพชีวิตของประชากร ดังนั้นปัจจัยทางสังคมจึงถูกนำมาพิจารณาโดยหลักเลียงไม่ได้เลย เพราะมีความสำคัญต่อการหาศักยภาพของพื้นที่ ปัจจัยทางสังคมในที่นี้ประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ ดังต่อไปนี้

การเติบโตของประชากร

การเติบโตของประชากรแสดงให้เห็นโครงสร้าง และสัดส่วนของประชากรในพื้นที่ว่าเพิ่มขึ้น-ลดลงอย่างไร ซึ่งประชากรเป็นปัจจัยสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ขับเคลื่อนระบบต่างๆ ทั้งหมด หากอัตราเติบโตของประชากรเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากเกินไปย่อมไม่เกิดผลดีต่อการพัฒนาอย่างแน่นอน โดยเฉพาะหากมีอัตราเติบโตเป็นลบย่อมแสดงให้เห็นว่าศักยภาพของพื้นที่มีต่ำนอกจากแสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการคาดการณ์การเติบโตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ว่าจะเป็นไปได้ทางใด ทั้งนี้เพื่อจะได้วางแผนรองรับได้อย่างเหมาะสม

$$\text{การเติบโต} = \frac{\text{จำนวนประชากรปีใหม่} - \text{จำนวนประชากรปีเก่า}}{\text{จำนวนประชากรปีเก่า}}$$

ตาราง 4.8 การเติบโตของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2543-2545

จังหวัด	อัตราเติบโตของประชากร (พ.ศ.2543-2545)
นครนายก	0.04
ฉะเชิงเทรา	0.02
ปราจีนบุรี	-0.69
สระแก้ว	0.10
ชลบุรี	0.08
ระยอง	0.04
จันทบุรี	-0.06
ตราด	-0.26

ที่มา : กรมการปกครอง

ความหนาแน่นของประชากร

ความหนาแน่นของประชากรที่เหมาะสมต้องไม่หนาแน่นเกินไป หรือเบาบางจนเกินไปในพื้นที่ จึงจะเป็นเมืองที่น่าอยู่และมีความสามารถในการพัฒนาไปได้เร็ว สำหรับปัจจัยเรื่องความหนาแน่นของประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้จำนวนประชากร และพื้นที่ในจังหวัดที่สามารถอาศัยตั้งถิ่นฐานได้ มิใช่พื้นที่โดยรวมของจังหวัดทั้งหมด ดังนั้นพื้นที่ที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้ในที่นี้คือการคิดจากพื้นที่รวมของจังหวัดหักออกด้วยพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ที่ประชาชนไม่สามารถเข้าไปตั้งถิ่นฐานได้ จำนวนประชากรที่ใช้ก็คือจำนวนประชากรใน พ.ศ. 2545 ปัจจัยด้านนี้คิดเป็นรายจังหวัดตามเขตการปกครอง

$$\text{ความหนาแน่นของประชากร} = \frac{\text{จำนวนประชากร}}{\text{พื้นที่ไม่สามารถตั้งถิ่นฐานได้}}$$

$$\text{พื้นที่ที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้} = \text{พื้นที่จังหวัดทั้งหมด} - \text{พื้นที่ที่ไม่สามารถตั้งถิ่นฐานได้}$$

พื้นที่ที่มีศักยภาพที่จะรองรับโครงการต้องมีความหนาแน่นของประชากรไม่มาก หากมีมากเกินไปก็จะทำให้เกิดความหนาแน่นมากขึ้น มีศักยภาพในการรองรับประชากรต่ำ และจะก่อให้เกิดปัญหาในด้านอื่นๆ ตามมาในภายหลังได้ เพราะจะพัฒนาและเกิดการขยายตัวได้ยาก

ตาราง 4.9 ความหนาแน่นของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2545

จังหวัด	ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตารางกิโลเมตร)
นครนายก	154.72
ฉะเชิงเทรา	152.92
ปราจีนบุรี	142.81
สระแก้ว	92.08
ชลบุรี	274.05
ระยอง	163.45
จันทบุรี	113.17
ตราด	107.27

ที่มา : กรมการปกครอง และกรมป่าไม้

คุณภาพการศึกษา

นอกจากตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่แสดงให้เห็นคุณภาพความเป็นอยู่ซึ่งวัดในรูปความกินดีอยู่ดีแล้ว ปัจจัยทางสังคมก็เป็นตัวชี้ที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งการที่ประชาชนได้รับการศึกษา สามารถอ่านออกเขียนได้ก็ถือว่าเป็นการทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งแม้ว่าการศึกษาระดับพื้นฐานที่ผ่านมายังกำหนดให้เข้ารับการศึกษาน้อยเกินไป และไม่สามารถนำไปประกอบอาชีพเฉพาะทางได้ แต่ปัจจุบันค่านิยมที่ประชาชนต้องการให้ลูกหลานได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นก็มีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในปัจจุบันมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้น

สำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งสถานศึกษาตั้งแต่ในระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา การจัดบริการด้านการศึกษาี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่ที่จะให้บริการทางด้านการศึกษาแก่ประชากรในวัยเรียน การที่มีประชากรวัยเรียนมาก แสดงให้เห็นว่ามีความได้เปรียบและความพร้อมในการให้บริการ สถานศึกษา จำนวนบุคลากรทางการศึกษา และกิจกรรมทางการศึกษาที่สนับสนุนให้ประชากรในพื้นที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ปัจจัยด้านคุณภาพการศึกษาพิจารณา ดังนี้

- บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีระดับการศึกษาหลายระดับ
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
- ปริญญาตรี มีค่าคะแนนเท่ากับ 3

- อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
- ต่ำกว่าอนุปริญญาตรี มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

ตาราง 4.10 จำนวนบุคลากรทางการศึกษาแยกตามระดับการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แยกรายจังหวัด พ.ศ.2545

จังหวัด	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	ปริญญาตรี	อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า	ต่ำกว่า อนุปริญญา	รวม
นครนายก	126	2,250	98	19	2,493
ฉะเชิงเทรา	319	5,267	210	151	5,947
ปราจีนบุรี	177	3,692	337	141	4,347
สระแก้ว	156	3,991	217	116	4,480
ชลบุรี	602	8,550	475	539	10,166
ระยอง	201	4,187	201	144	4,733
จันทบุรี	156	3,719	234	217	4,326
ตราด	50	1,766	128	109	2,053

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

- จำนวนประชากรวัยเรียน ในที่นี้อยู่ในช่วงอายุ 5-24ปี ของแต่ละจังหวัด

ตาราง 4.11 จำนวนประชากรวัยเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แยกรายจังหวัด พ.ศ. 2545

จังหวัด	จำนวนประชากรวัยเรียนอายุ 5-24 ปี (คน)
นครนายก	91,338
ฉะเชิงเทรา	244,691
ปราจีนบุรี	171,421
สระแก้ว	181,774
ชลบุรี	412,174
ระยอง	201,027
จันทบุรี	152,446
ตราด	67,924

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

นำจำนวนบุคลากรทางการศึกษาคูณด้วยค่าคะแนนตามระดับวุฒิการศึกษา และรวมค่าคะแนน และหารด้วยประชากรวัยเรียน

ตาราง 4.12 คะแนนเฉลี่ยของบุคลากรทางการศึกษาต่อจำนวนประชากรวัยเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2545

จังหวัด	คะแนนเฉลี่ยของบุคลากรทางการศึกษาต่อจำนวนประชากรวัยเรียน (คะแนน/คน)
นครนายก	0.0218
ฉะเชิงเทรา	0.0721
ปราจีนบุรี	0.0735
สระแก้ว	0.0723
ชลบุรี	0.0717
ระยอง	0.0692
จันทบุรี	0.0818
ตราด	0.0863

คุณภาพสาธารณสุข

คุณภาพด้านสาธารณสุขก็เป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ การที่ประชากรในพื้นที่เจ็บป่วยน้อย จำนวนคนเกิดมาก จำนวนคนตายน้อย ก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าและมีมาตรฐานทางการแพทย์ ทั้งนี้สามารถดูได้หลายอย่าง เช่น จำนวนสถานพยาบาล เครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ จำนวนแพทย์ จำนวนทันตแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น แต่ทั้งนี้การที่จะเปรียบเทียบคุณภาพด้านสาธารณสุขนั้นควรเปรียบเทียบจากสัดส่วนต่างๆ ที่เหมาะสมกว่าข้อมูลเบื้องต้นที่กล่าวมา ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้หลายประเภท ทั้งจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ 1 คนต่อประชากร จำนวนสถานพยาบาล 1 แห่งต่อประชากร เป็นต้น

หากประชากรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตดี ก็ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นถ้าคุณภาพด้านสาธารณสุขมีประสิทธิภาพและเพียงพอสามารถรองรับจำนวนประชากรในพื้นที่ ก็จะเป็นการ

ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตประชากรดีขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยด้านคุณภาพสาธารณสุขพิจารณาจาก

- บุคลากรทางการแพทย์ แยกตามประเภทบุคลากร
 - ทันตแพทย์ มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
 - แพทย์ มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
 - พยาบาลวิชาชีพ มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

* หมายเหตุ ทันตแพทย์มีคะแนนมากกว่าแพทย์ เนื่องจากบุคลากรทางทันตแพทย์มีน้อยกว่า และมีการผลิตบุคลากรด้านนี้น้อยกว่า ซึ่งทันตแพทย์เป็นการแพทย์เฉพาะทาง และผู้ป่วยด้านทันตกรรมมีน้อยและเจ็บป่วยไม่มากครั้งเท่าผู้ป่วยทั่วไปที่แพทย์รักษา หากพื้นที่ไหนมีทันตแพทย์มากย่อมแสดงให้เห็นว่าพื้นที่นั้นมีคุณภาพด้านสาธารณสุขดี

ตาราง 4.13 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์แยกตามประเภทของบุคลากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2545

จังหวัด	จำนวนทันตแพทย์	จำนวนแพทย์	จำนวนพยาบาล
นครนายก	19	129	717
ฉะเชิงเทรา	24	119	692
ปราจีนบุรี	24	101	580
สระแก้ว	16	56	528
ชลบุรี	92	596	2280
ระยอง	67	168	670
จันทบุรี	26	186	946
ตราด	17	58	562

ที่มา : สาธารณสุขจังหวัด

- จำนวนประชากรในแต่ละจังหวัด พ.ศ. 2545

ตาราง 4.14 จำนวนประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แยกรายจังหวัด พ.ศ. 2545

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)
นครนายก	251,064
ฉะเชิงเทรา	649,758
ปราจีนบุรี	452,822
สระแก้ว	539,107
ชลบุรี	1,129,886
ระยอง	546,570
จันทบุรี	506,011
ตราด	224,341

ที่มา : กรมการปกครอง

นำจำนวนบุคลากรทางการแพทย์คูณด้วยค่าคะแนนตามระดับวุฒิการศึกษา และรวมค่าคะแนน และหารด้วยจำนวนประชากร

ตาราง 4.15 คะแนนเฉลี่ยของบุคลากรทางการแพทย์ต่อจำนวนประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แยกรายจังหวัด พ.ศ.2545

จังหวัด	คะแนนเฉลี่ยของบุคลากรทางการแพทย์ต่อจำนวนประชากร (คะแนน/คน)
นครนายก	0.0041
ฉะเชิงเทรา	0.0015
ปราจีนบุรี	0.0019
สระแก้ว	0.0013
ชลบุรี	0.0033
ระยอง	0.0022
จันทบุรี	0.0028
ตราด	0.0032

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 การวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

เมื่อได้ทำการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น และกำหนดปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว สามารถทำการวิเคราะห์ได้โดยนำเทคนิคการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบสารสนเทศ (Information System) ที่ออกแบบสำหรับการทำงานกับข้อมูลเชิงตำแหน่ง (Spatial) หรือระบบพิกัดทางภูมิศาสตร์ (Geographic Coordinate) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นฐานข้อมูลชนิดหนึ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับข้อมูลอ้างอิงเชิงตำแหน่ง

ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ จะถูกจัดรวบรวมไว้ในลักษณะฐานข้อมูลภูมิศาสตร์ (Geographic Database) ซึ่งฐานข้อมูลนี้เป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงตำแหน่ง (spatial Data) ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่ง และข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Attribute Data) ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ในพื้นที่ ทั้งข้อมูลเชิงตำแหน่งและข้อมูลเชิงคุณลักษณะจะถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูล ข้อมูลเชิงตำแหน่งสามารถจัดเก็บได้โดยระบบ GIS ส่วนข้อมูลเชิงคุณลักษณะสามารถเรียกออกมาใช้งานได้โดยผ่านฐานข้อมูล ซึ่งฐานข้อมูลนี้จะประกอบด้วยรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ตลอดจนความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

สำหรับเทคนิควิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ (Spatial Analysis) โดยแบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็นชั้น (Layer) ของข้อมูล และให้คะแนนข้อมูล (Rating Scale) ในแต่ละชั้น จากนั้นทำการวิเคราะห์ด้วยการซ้อนทับข้อมูล (Overlay Technique) โดยการนำปัจจัยต่างๆ มาซ้อนทับกันเพื่อหาศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์นี้เมื่อนำมาประยุกต์กับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์จะสามารถประมวลผลเพื่อหาพื้นที่ที่มีศักยภาพได้

ปัจจัยแต่ละปัจจัยนั้นต้องมีการแปลงข้อมูลต่างๆ ออกมาเป็นตัวเลขในรูปค่าคะแนนก่อน เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์และง่ายต่อการประมวลผล โดยการแบ่งช่วงคะแนนนั้นแบ่งโดยให้เทคนิคแบบ Natural Break ซึ่งเป็นการแบ่งโดยการประมวลผลของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยจะแบ่งค่าข้อมูลของปัจจัยออกเป็น 5 ช่วง ซึ่งสามารถแบ่งช่วงข้อมูลให้มีการกระจายของข้อมูลในทุกๆ ช่วง และให้ค่าคะแนนของข้อมูลในแต่ละปัจจัยในระดับ 1-5 ซึ่งมีระดับศักยภาพต่างกันออกไป

ตาราง 4.16 ค่าคะแนนและระดับศักยภาพของปัจจัย

ค่าคะแนน	ระดับศักยภาพ
1	ศักยภาพต่ำมาก
2	ศักยภาพต่ำ
3	ศักยภาพปานกลาง
4	ศักยภาพสูง
5	ศักยภาพสูงมาก

ซึ่งแต่ละปัจจัยนั้นจะมีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนแตกต่างกันออกไป ซึ่งบางมีปัจจัยเรียงค่าคะแนนในเชิงบวก หรือบางปัจจัยมีการเรียงค่าคะแนนในเชิงลบ ส่วนบางปัจจัยนั้นให้ค่าคะแนนเป็น 1 กับ 0 เท่านั้น คือมีศักยภาพ และไม่มีศักยภาพ

4.3.2 การให้ค่าคะแนนของแต่ละปัจจัย

ปัจจัยทางกายภาพ

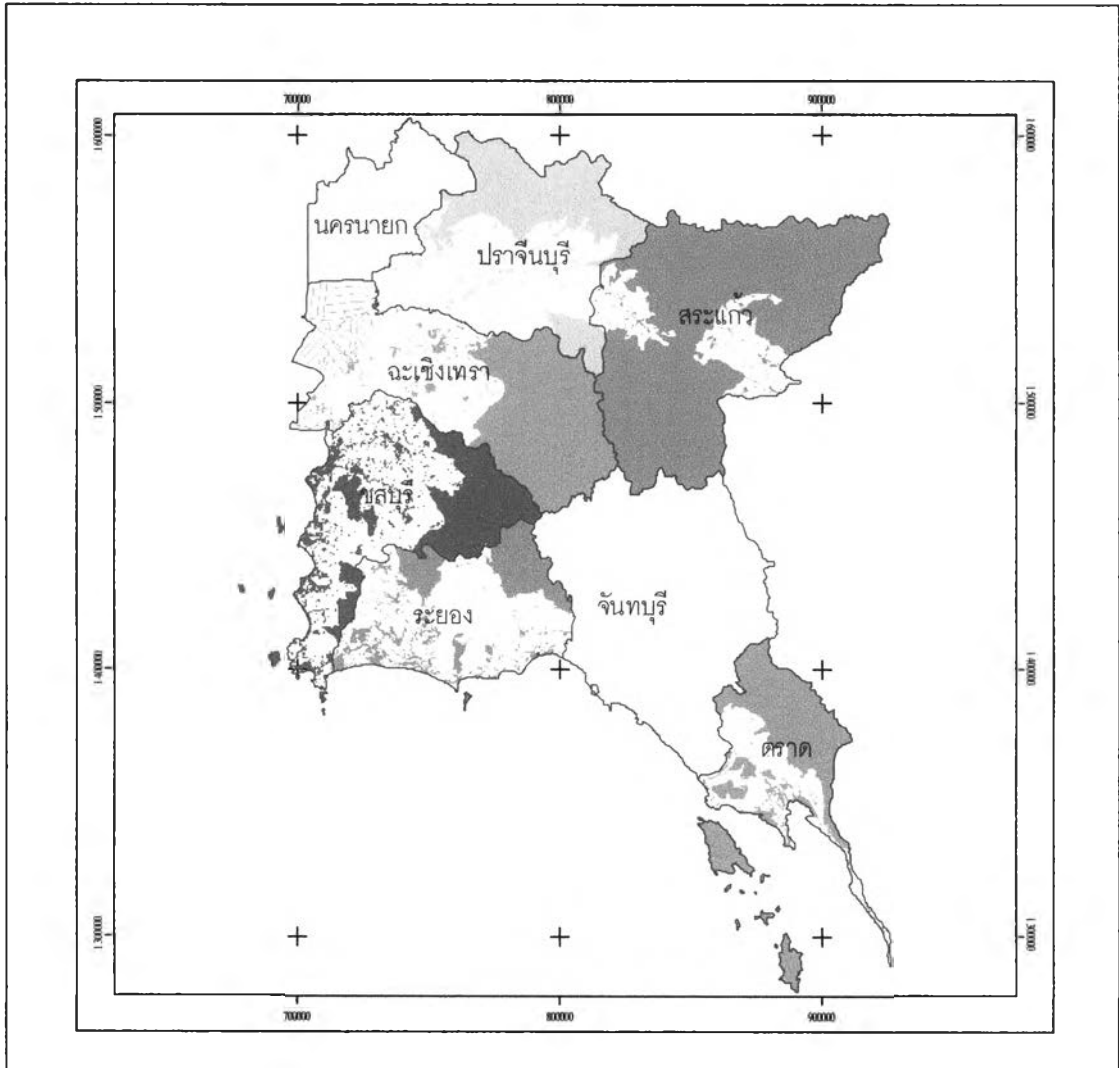
ปัจจัยทางกายภาพที่นำมาใช้ในการพิจารณาประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ ดังต่อไปนี้

การเข้าถึงทางถนน

ในภาคตะวันออกมีถนนสายหลักๆ หลายสายที่เชื่อมจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมีเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ การเข้าถึงทางถนนนั้นนับว่าเป็นการเข้าถึงที่สะดวกที่สุด ซึ่งศักยภาพคิดจากความหนาแน่นของถนนต่อพื้นที่ที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้ จากปัจจัยสามารถให้คะแนนได้ดังนี้

ตาราง 4.17 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงการเข้าถึงทางถนน

ความหนาแน่นของถนน (กิโลเมตร/ตารางกิโลเมตร)	ค่าคะแนน
140.80-141.15	1
141.15-171.40	2
171.40-211.50	3
211.50-236.80	4
236.80-275.75	5

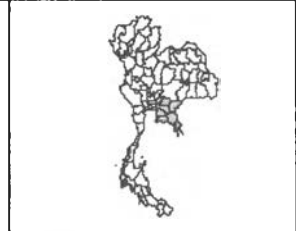
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.5 : การให้ค่าคะแนนปัจจัยทางดิน

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

	1	ศักยภาพต่ำมาก
	2	ศักยภาพต่ำ
	3	ศักยภาพปานกลาง
	4	ศักยภาพสูง
	5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

การเข้าถึงด้วยระบบราง

การเข้าถึงโดยระบบรางนั้นก็มีความสำคัญ เพราะสามารถขนส่งได้ในจำนวนมากๆ ต่อครั้ง และสามารถกำหนดระยะเวลาในการเดินทางได้ค่อนข้างแน่นอน ค่าใช้จ่ายต่ำ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเข้าถึงทางรถไฟ 2 สายหลักคือ สายที่มุ่งไปสู่ตอนล่างของภาค คือจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง และสายที่มุ่งไปทางตะวันออกเฉียงเหนือของภาค ที่อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ปัจจุบันนี้สามารถแบ่งช่วงการให้ค่าคะแนนได้คือ

ตาราง 4.18 ศักยภาพการเข้าถึงด้วยระบบราง

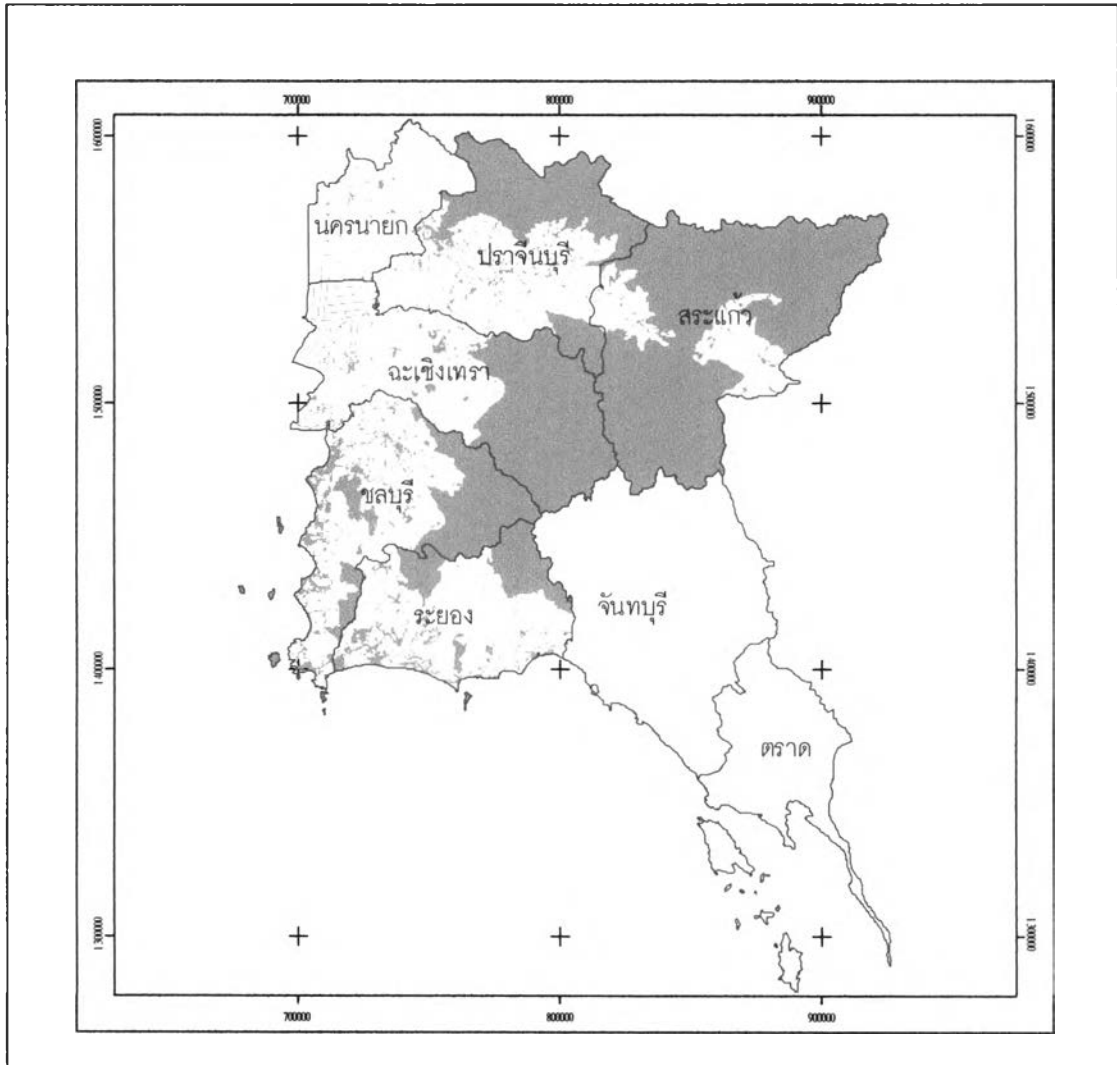
การเข้าถึง	ศักยภาพ	ค่าคะแนน
มีเส้นทางรถไฟผ่านในพื้นที่	มีศักยภาพ	1
ไม่มีเส้นทางรถไฟผ่านในพื้นที่	ไม่มีศักยภาพ	0

การเข้าถึงทางอากาศ

การที่จะทำให้พื้นที่เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีการเข้าถึงที่สะดวกสบาย ซึ่งการเข้าถึงทางอากาศก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากมีความปลอดภัย สะดวกรวดเร็วกว่าการคมนาคมทางอื่น และสามารถขนส่งได้เป็นจำนวนมาก จากการศึกษาในขั้นต้นแล้วพบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถแบ่งช่วงการให้ค่าคะแนนได้ดังตาราง

ตาราง 4.19 ศักยภาพปัจจัยการเข้าถึงทางอากาศ

การเข้าถึง	ศักยภาพ	ค่าคะแนน
มีสนามบินในพื้นที่	มีศักยภาพ	1
ไม่มีสนามบินในพื้นที่	ไม่มีศักยภาพ	0

ศึกษาภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.6 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจุบันการเข้าถึงด้วยระบบราง

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 0 ไม่มีศักยภาพ
- 1 มีศักยภาพ

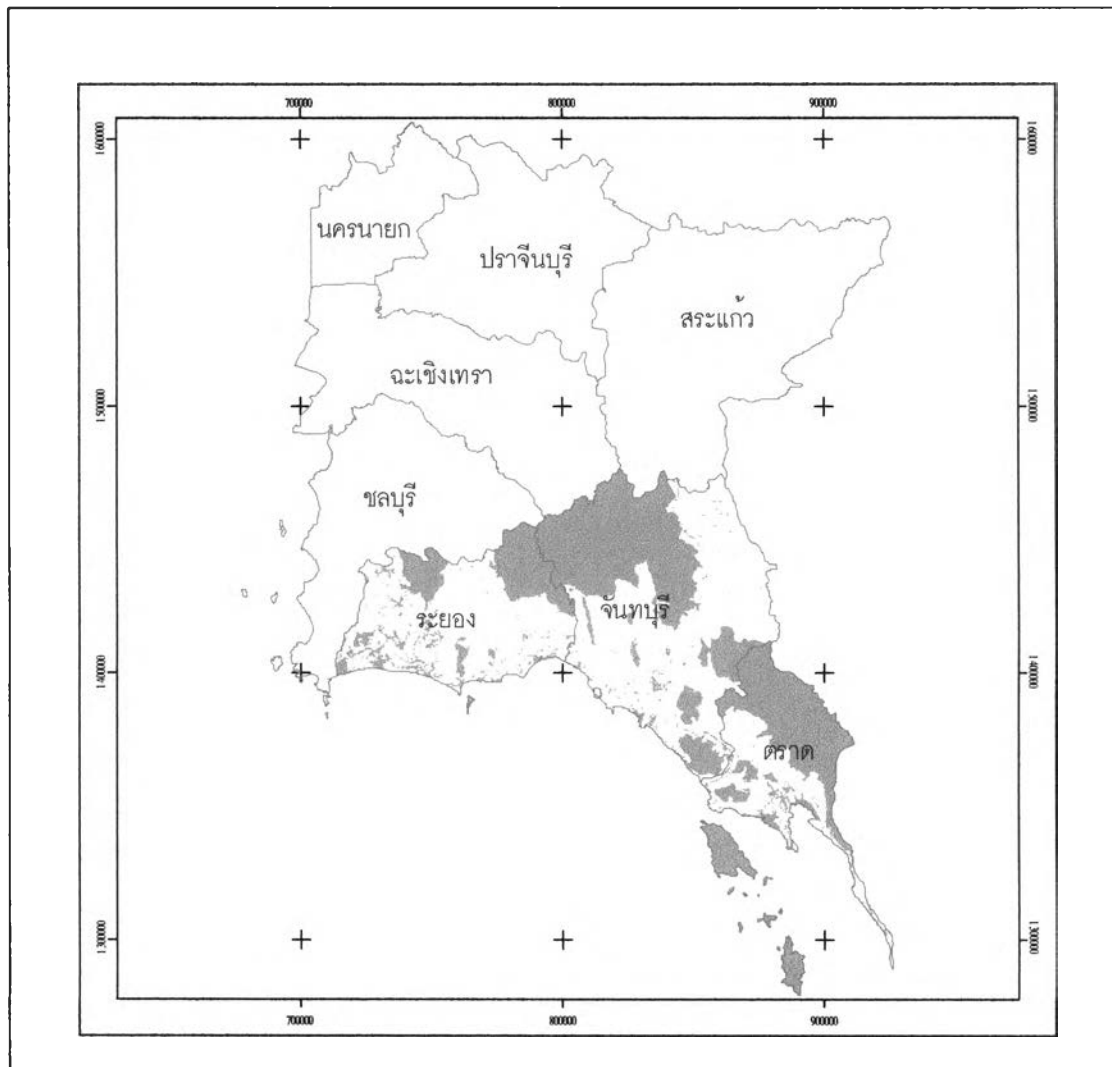

กิโลเมตร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

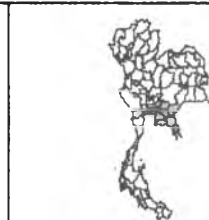
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.7 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยการเข้าถึงทางอากาศ

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 0 ไม่มีศักยภาพ
- 1 มีศักยภาพ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมและการพัฒนาของเมือง ปัจจัยทางเศรษฐกิจจะประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ คือ

รายได้เฉลี่ยต่อหัว

รายได้เฉลี่ยต่อหัว เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้วัดถึงการกินดีอยู่ดีของประชาชน จากพื้นที่ทั้ง 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวก็ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ที่มีความได้เปรียบด้านที่ตั้งและทรัพยากรที่ต่างกัน ซึ่งระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวนั้นคิดเฉลี่ยจาก 5 ปี คือ พ.ศ. 2538-2542 โดยสามารถแบ่งระดับค่าคะแนนได้คือ

ตาราง 4.20 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อหัว

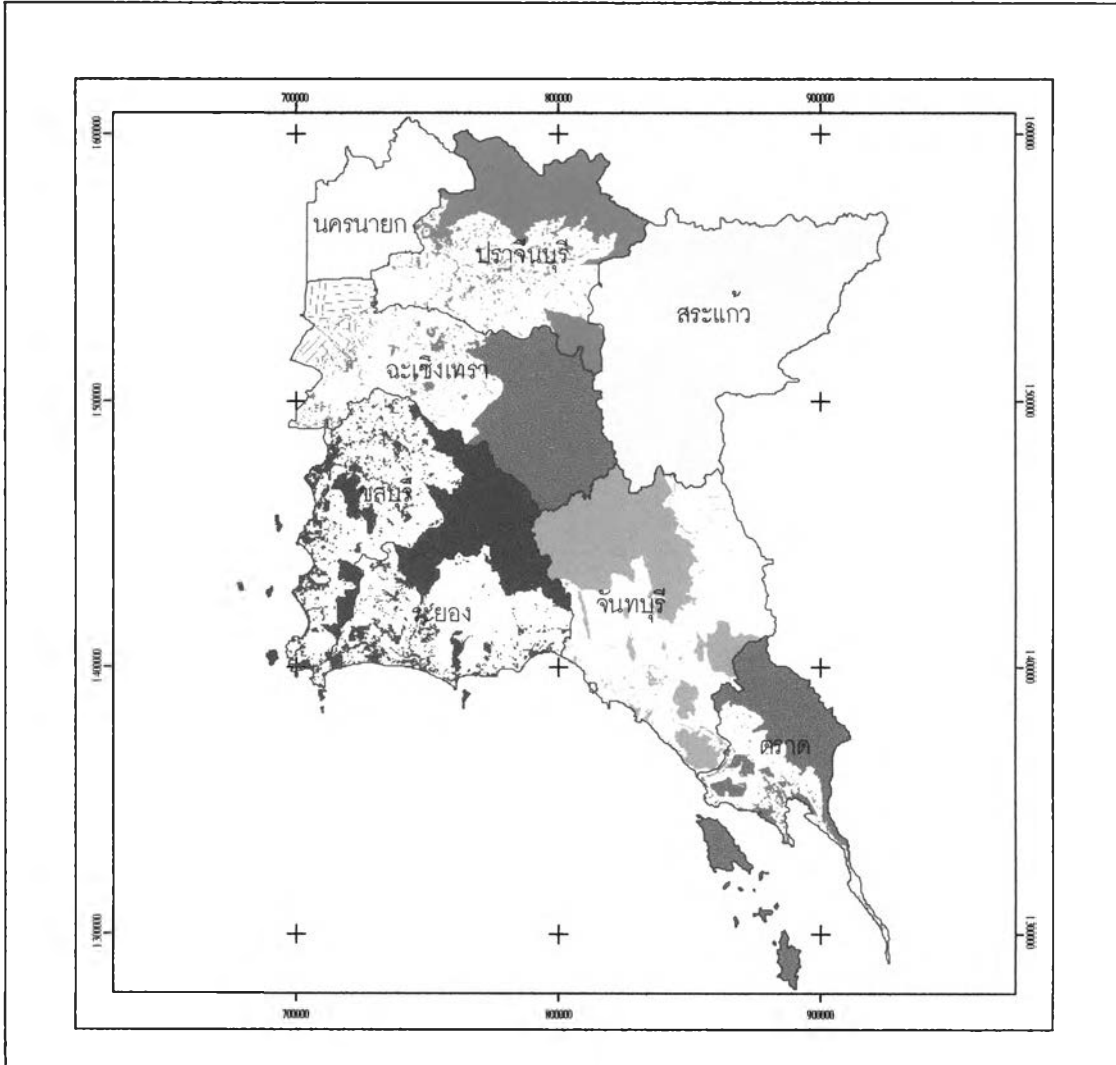
รายได้เฉลี่ยต่อหัว (หน่วย : บาท/คน/ปี)	ค่าคะแนน
37,135-40,640	1
40,641-53,870	2
53,871-54,585	3
54,586-86,183	4
86,184-32,8991	5

การเติบโตทางเศรษฐกิจ

การเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างชัดเจน ว่ามีการเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ได้ อัตราเติบโตทางเศรษฐกิจคิดจากอัตราเติบโตจาก พ.ศ. 2538-2542 แล้วนำมาเฉลี่ยเป็นอัตราเติบโตเฉลี่ยในช่วงเวลา 5 ปีในการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งระดับค่าคะแนนออกคือ

ตาราง 4.21 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ

อัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า -3.97	1
-3.97 ถึง -0.95	2
-0.95 ถึง -1.10	3
-1.10 ถึง 3.26	4
3.26 ถึง 24.49	5

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 48 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยรายได้ต่อหัว

สัญลักษณ์

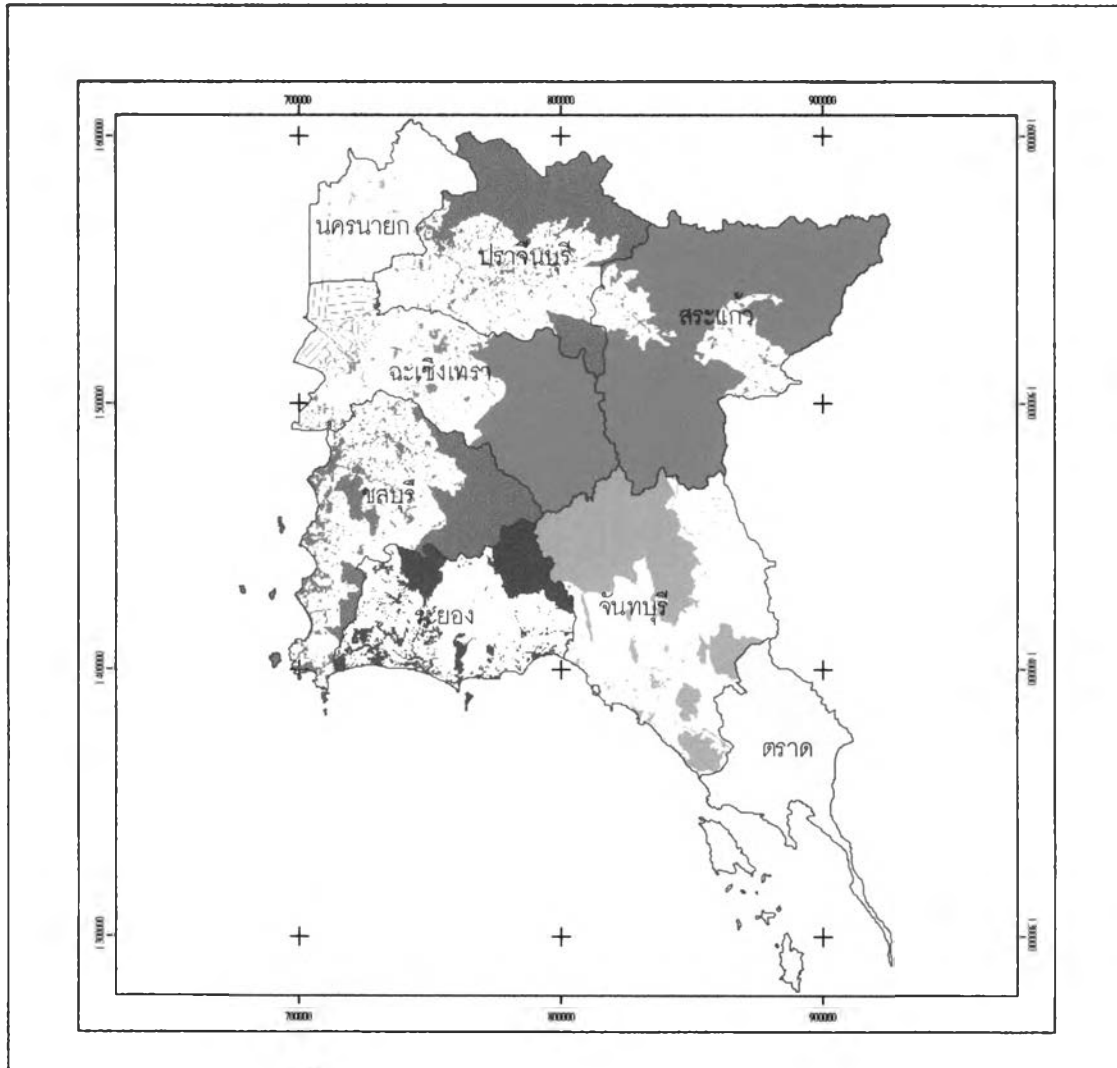
ค่าคะแนน

1	ศักยภาพต่ำมาก
2	ศักยภาพต่ำ
3	ศักยภาพปานกลาง
4	ศักยภาพสูง
5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 49 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยด้านการเดินทางเศรษฐกิจ

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 1 ศักยภาพต่ำมาก
- 2 ศักยภาพต่ำ
- 3 ศักยภาพปานกลาง
- 4 ศักยภาพสูง
- 5 ศักยภาพสูงมาก

กิโลเมตร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแสดงให้เห็นถึงรายได้ของจังหวัด ทั้งนี้การที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความได้เปรียบด้านที่ตั้งและความพร้อมในการพัฒนาของจังหวัดด้วย พื้นที่ศึกษาทั้ง 8 จังหวัดนั้น มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแตกต่างกันไป โดยสามารถแบ่งระดับค่าคะแนนได้คือ

ตาราง 4.22 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

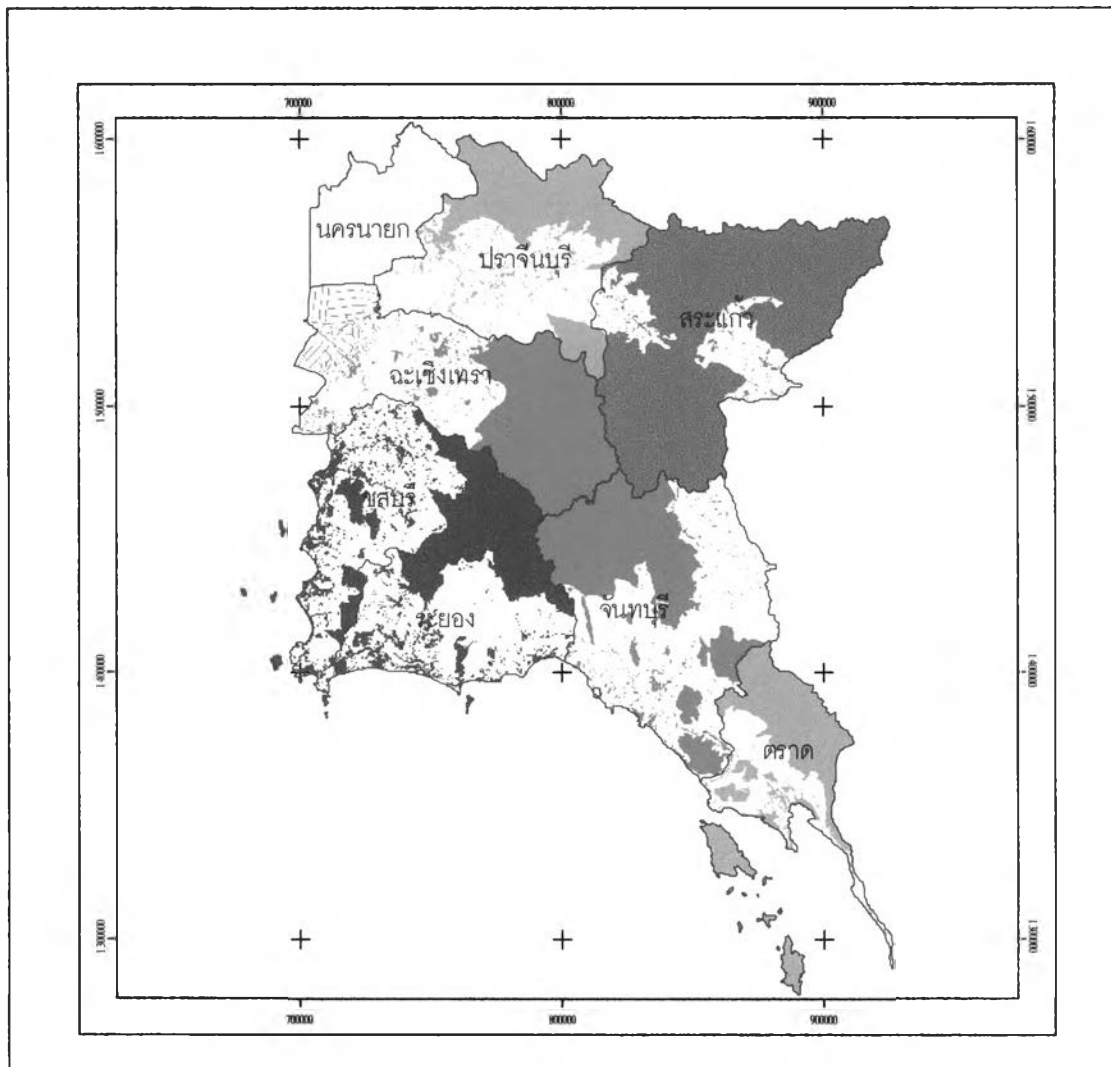
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (หน่วย : ล้านบาท)	ค่าคะแนน
0-5886	1
5,887-8,952	2
8,953-17,529	3
17,530-36,007	4
36,008-16,2255	5

ภาษี

ภาษีเงินได้ที่ทางจังหวัดเก็บได้ในแต่ละปี แสดงถึงส่วนแบ่งของรายได้ประชากรที่จ่ายให้แก่ท้องถิ่น และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดในการจัดเก็บรายได้เข้าสู่ภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งภาษีเงินได้สามารถแบ่งระดับค่าคะแนนได้คือ

ตาราง 4.23 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยภาษี

ภาษี(หน่วย : ล้านบาท)	ค่าคะแนน
0-188.9	1
188.9-237.6	2
237.6-629.1	3
629.1-2,804.5	4
2,804.5-9,459.43	5

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.10 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจุบันติดกับมวลรวมจังหวัด

สัญลักษณ์

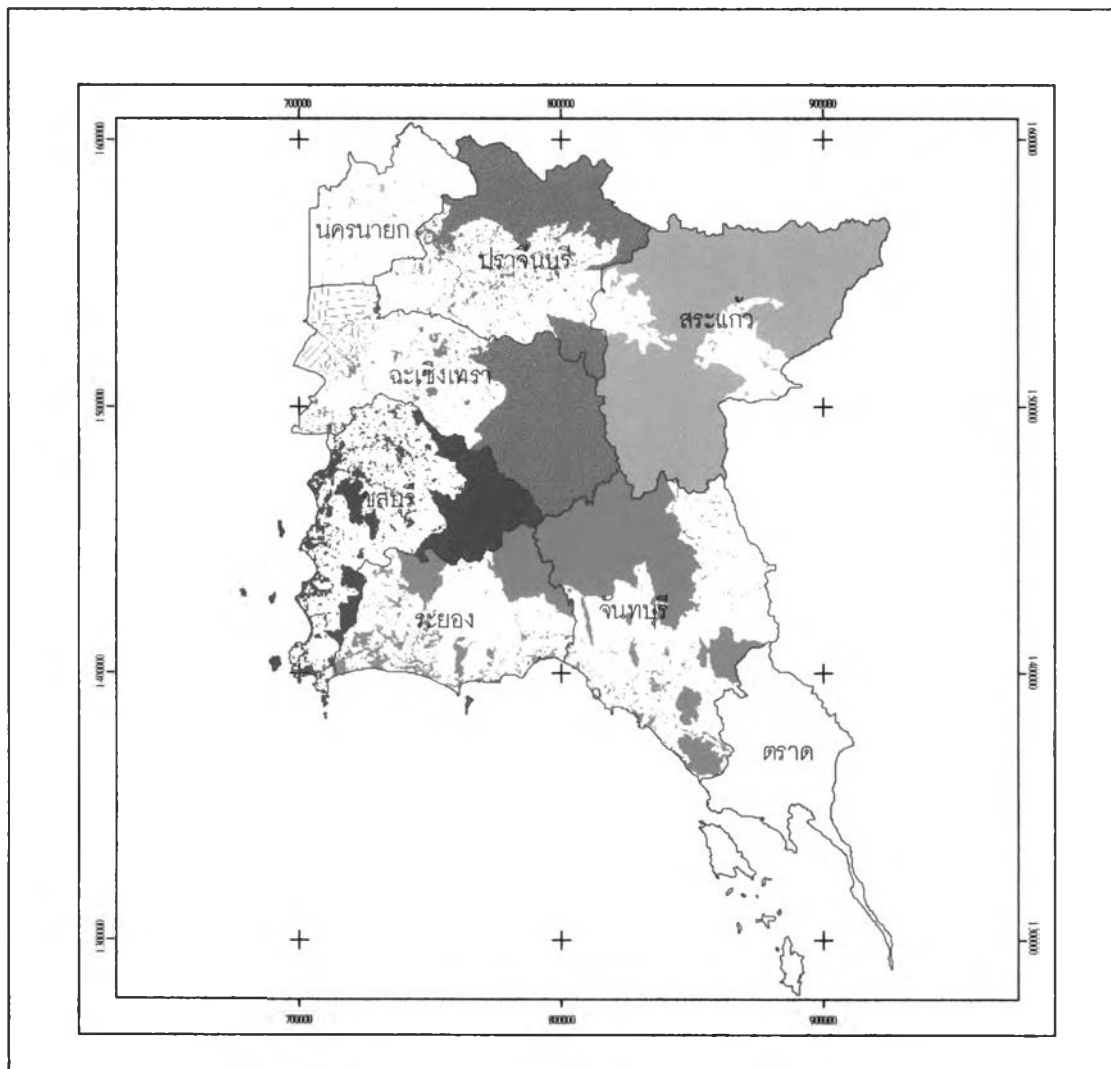
ค่าคะแนน

	1	ศักยภาพต่ำมาก
	2	ศักยภาพต่ำ
	3	ศักยภาพปานกลาง
	4	ศักยภาพสูง
	5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

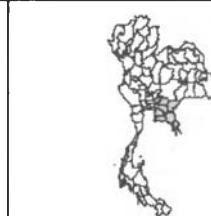
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.11 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยภาษี

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 1 ศักยภาพต่ำมาก
- 2 ศักยภาพต่ำ
- 3 ศักยภาพปานกลาง
- 4 ศักยภาพสูง
- 5 ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากรมากที่สุด และแสดงให้เห็นถึงทั้งกิจกรรมและคุณภาพชีวิตของประชากร ปัจจัยทางสังคมในที่นี้ประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ ซึ่งประกอบด้วย

การเติบโตของประชากร

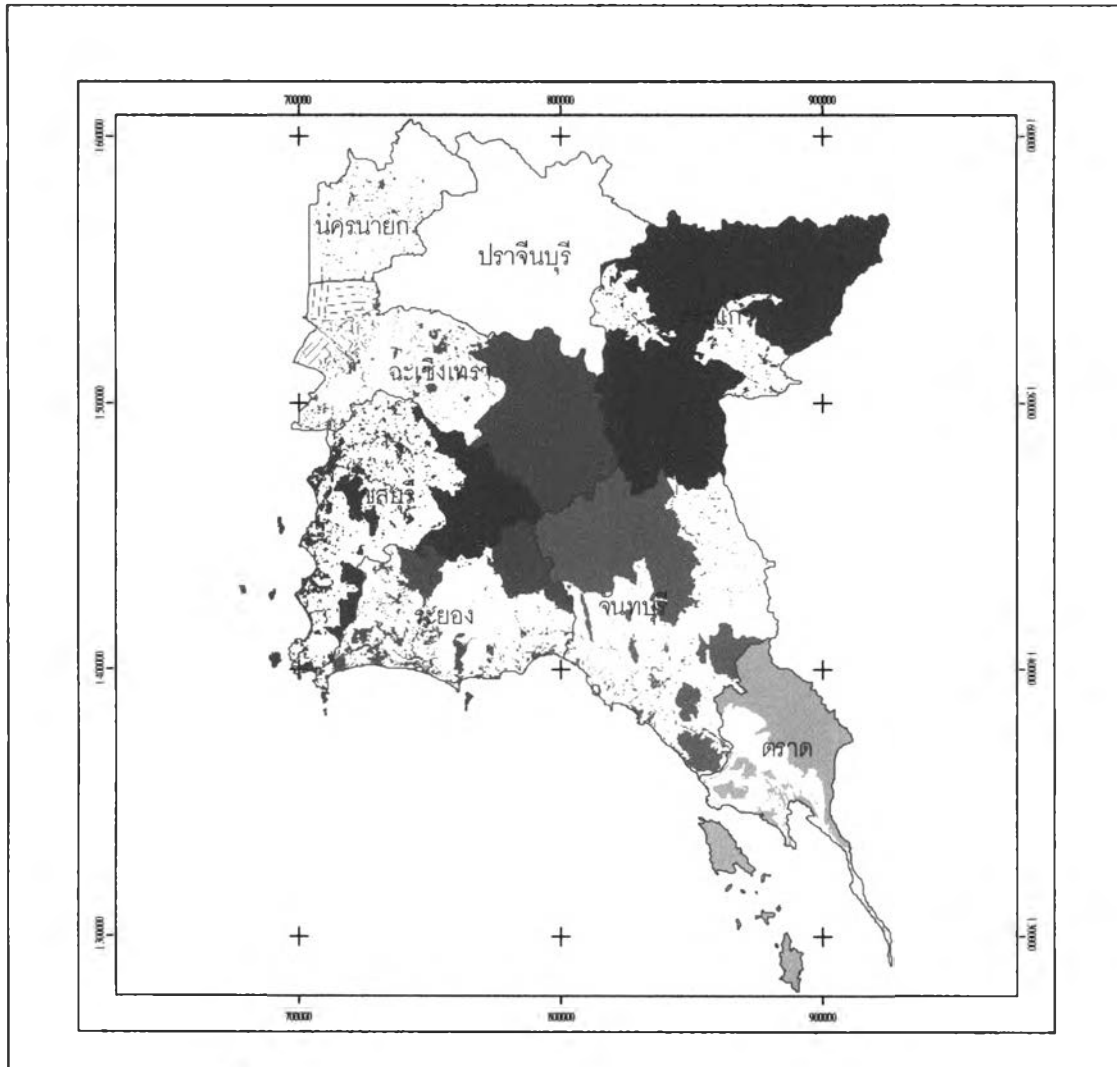
การเติบโตของประชากรแสดงให้เห็นโครงสร้าง และสัดส่วนของประชากรในพื้นที่ว่าเพิ่มขึ้น-ลดลงอย่างไร นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการคาดการณ์การเติบโตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ว่าจะเป็นไปได้ทางใด โดยสามารถแบ่งระดับค่าคะแนนของปัจจัยนี้ได้คือ

ตาราง 4.24 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยการเติบโตของประชากร

การเติบโตของประชากร	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า -0.68	1
-0.68 ถึง -0.25	2
-0.25 ถึง -0.05	3
-0.05 ถึง 0.05	4
0.05 ถึง 0.10	5

ความหนาแน่นของประชากร

ปัจจัยเรื่องความหนาแน่นของประชากรในการศึกษาคั้งนี้ใช้จำนวนประชากร และพื้นที่ในจังหวัดที่สามารถอาศัยตั้งถิ่นฐานได้ มิใช่พื้นที่โดยรวมของจังหวัดทั้งหมด ดังนั้นพื้นที่ที่สามารถตั้งถิ่นฐานได้ในที่นี้คือการคิดจากพื้นที่รวมของจังหวัดหักออกด้วยพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ที่ประชาชนไม่สามารถเข้าไปตั้งถิ่นฐานได้ จำนวนประชากรที่ใช้ก็คือจำนวนประชากรใน พ.ศ. 2545 ซึ่งความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่สามารถแบ่งระดับค่าคะแนนได้ดังตาราง 4.25

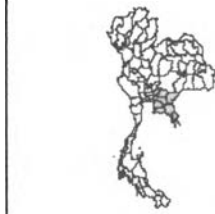
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.12 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยการเติบโตของประชากร

สัญลักษณ์

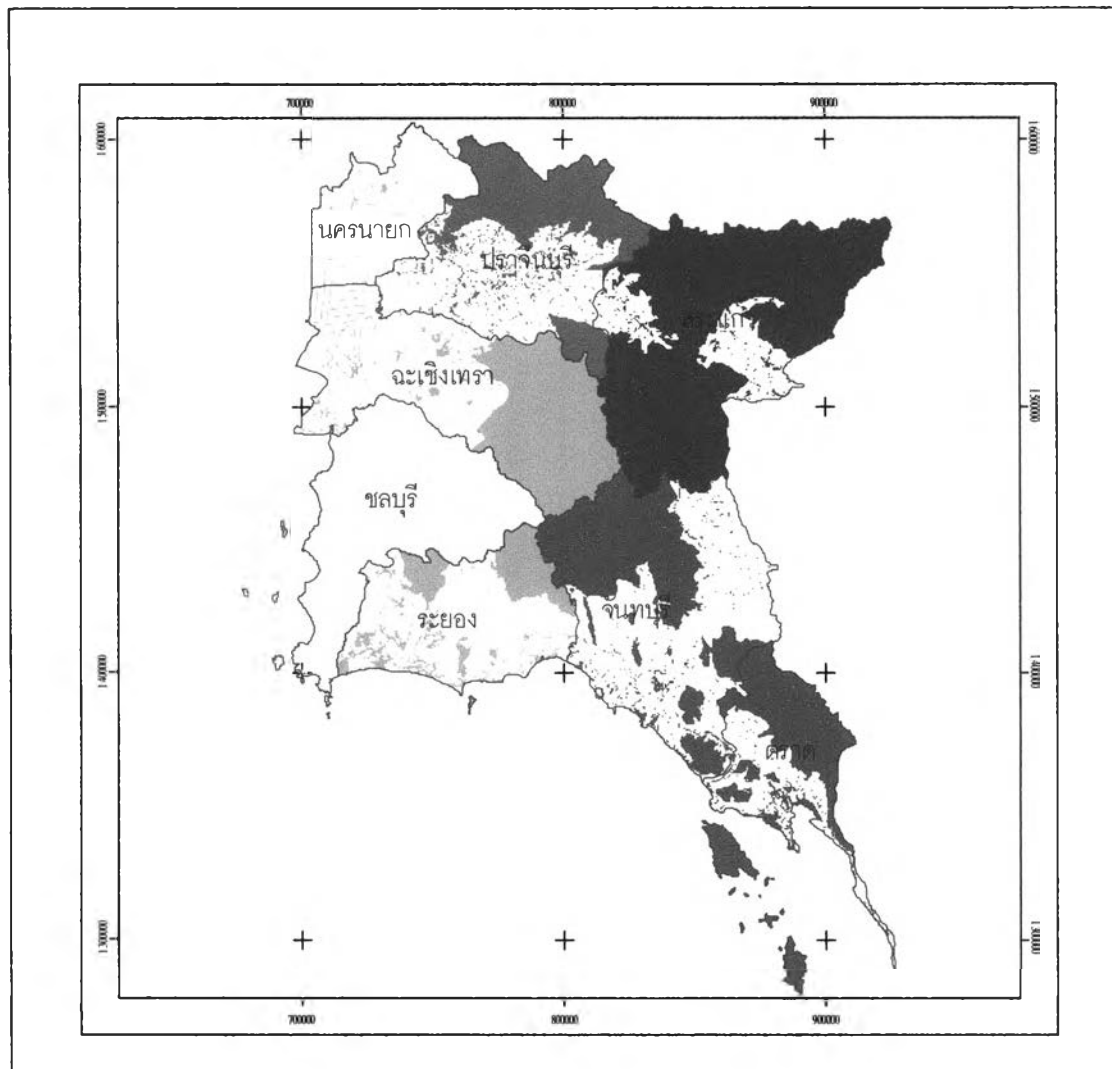
ค่าคะแนน

1	ศักยภาพต่ำมาก
2	ศักยภาพต่ำ
3	ศักยภาพปานกลาง
4	ศักยภาพสูง
5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

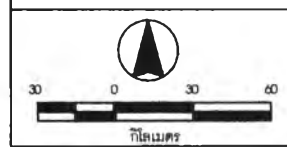
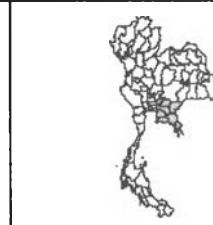
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.13 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยความหนาแน่นของประชากร

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

	1	ศักยภาพต่ำมาก
	2	ศักยภาพต่ำ
	3	ศักยภาพปานกลาง
	4	ศักยภาพสูง
	5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 4.25 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยความหนาแน่นของประชากร

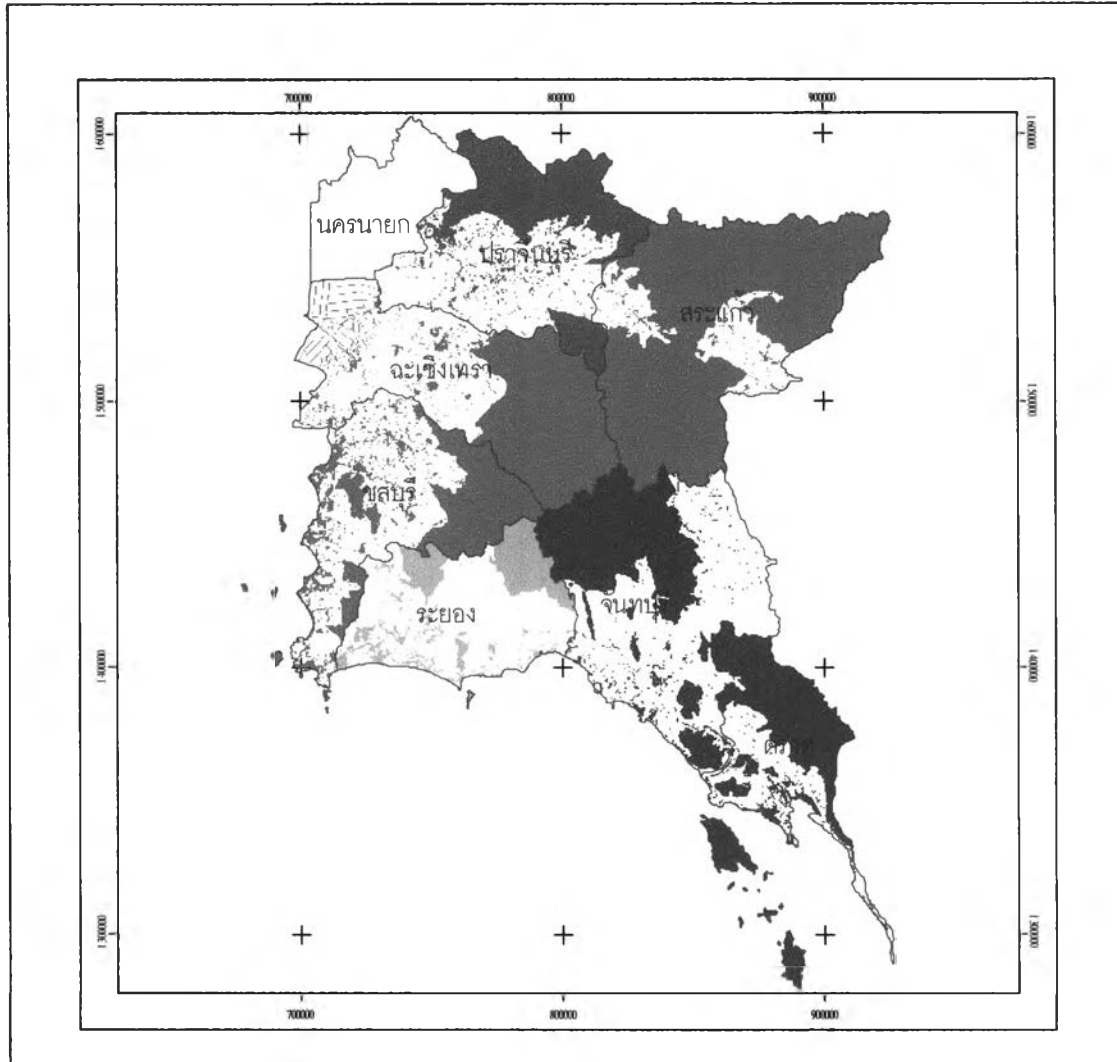
ความหนาแน่นของประชากร (หน่วย : คน/ตารางกิโลเมตร)	ค่าคะแนน
0-92.10	5
92.10-113.20	4
113.20-142.85	3
142.85-163.50	2
163.50-274.06	1

คุณภาพการศึกษา

การจัดบริการด้านการศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่ที่จะให้บริการทางด้านการศึกษาแก่ประชากรในวัยเรียน การที่มีประชากรวัยเรียนมาก แสดงให้เห็นว่ามีความได้เปรียบและความพร้อมในการให้บริการ สถานศึกษา จำนวนบุคลากรทางการศึกษา และกิจกรรมทางการศึกษาที่สนับสนุนให้ประชากรในพื้นที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพ ซึ่งคุณภาพทางการศึกษาสามารถแบ่งระดับค่าคะแนนได้คือ

ตาราง 4.26 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยคุณภาพการศึกษา

คุณภาพทางการศึกษา (หน่วย : คะแนน/จำนวนประชากรวัยเรียน 1 คน)	ค่าคะแนน
0-0.022	1
0.022-0.070	2
0.070-0.073	3
0.073-0.074	4
0.074-0.086	5

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาคุณภาพการระงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.14 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยคุณภาพการศึกษา

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

	1 ศักยภาพต่ำมาก
	2 ศักยภาพต่ำ
	3 ศักยภาพปานกลาง
	4 ศักยภาพสูง
	5 ศักยภาพสูงมาก

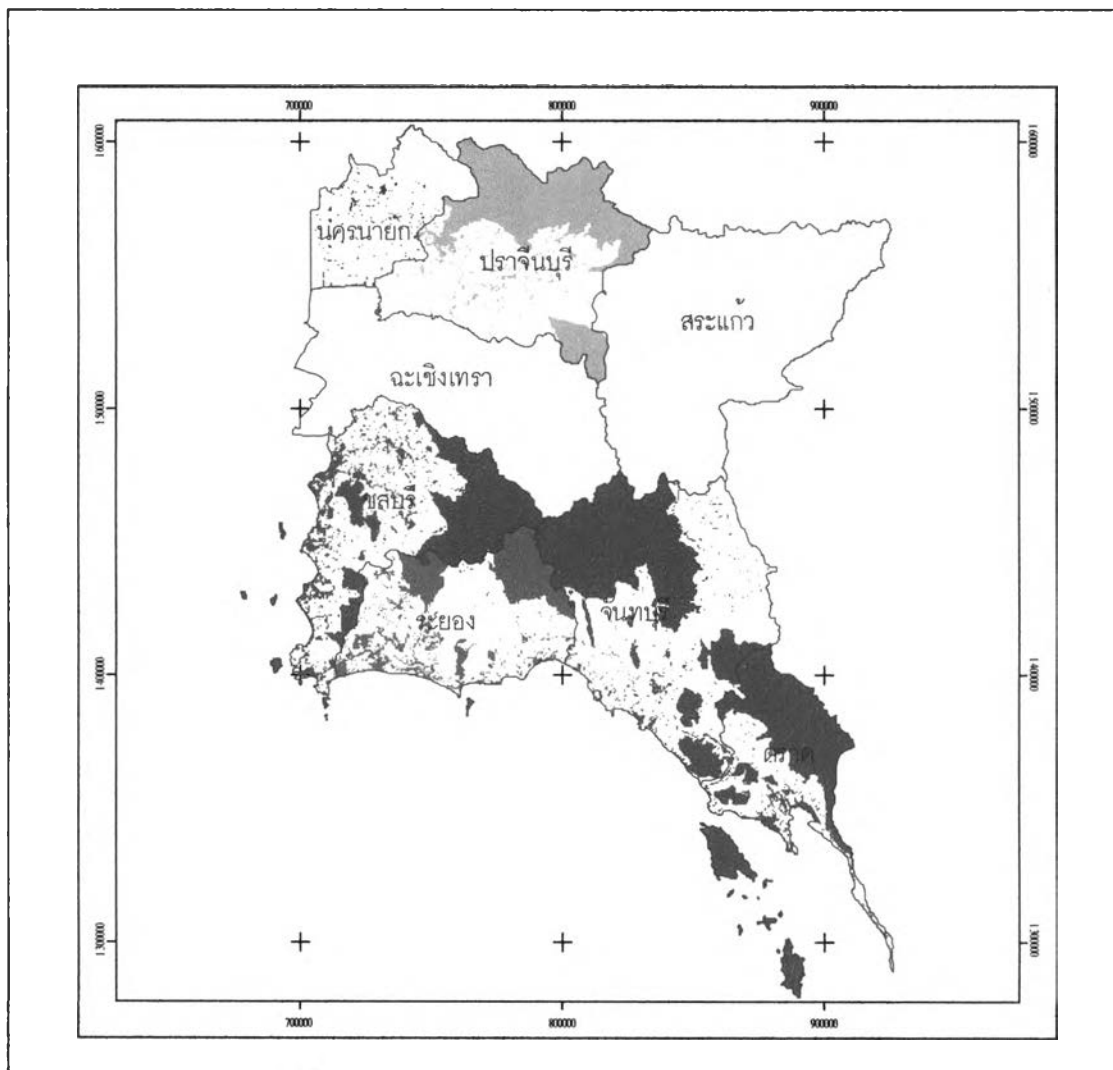
ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

กิโลเมตร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.15 : การแบ่งค่าคะแนนในปัจจัยคุณภาพสาธารณสุข

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

	1	ศักยภาพต่ำมาก
	2	ศักยภาพต่ำ
	3	ศักยภาพปานกลาง
	4	ศักยภาพสูง
	5	ศักยภาพสูงมาก

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

คุณภาพสาธารณสุข

คุณภาพด้านสาธารณสุขก็เป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ การที่ประชากรในพื้นที่เจ็บป่วยน้อย จำนวนคนเกิดมาก จำนวนคนตายน้อย ก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าและมีมาตรฐานทางการแพทย์ หากประชากรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตดี ก็ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ โดยสามารถแบ่งระดับค่าคะแนนของปัจจัยได้คือ

ตาราง 4.27 ค่าคะแนนในการแบ่งช่วงปัจจัยคุณภาพสาธารณสุข

คุณภาพทางด้านสาธารณสุข (หน่วย : คะแนน/จำนวนประชากร 1 คน)	ค่าคะแนน
0.0013-0.0016	1
0.0016-0.0020	2
0.0020-0.0023	3
0.0023-0.004	4
0.0034-0.0041	5

4.4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์

จากการนำข้อมูลและปัจจัยทั้งหมดมาทำการประมวลผลการศึกษา ได้แบ่งการศึกษาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยออกเป็น 4 กรณี 1 อันได้แก่

- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพ
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจ
- พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีความพร้อมในเชิงสังคม

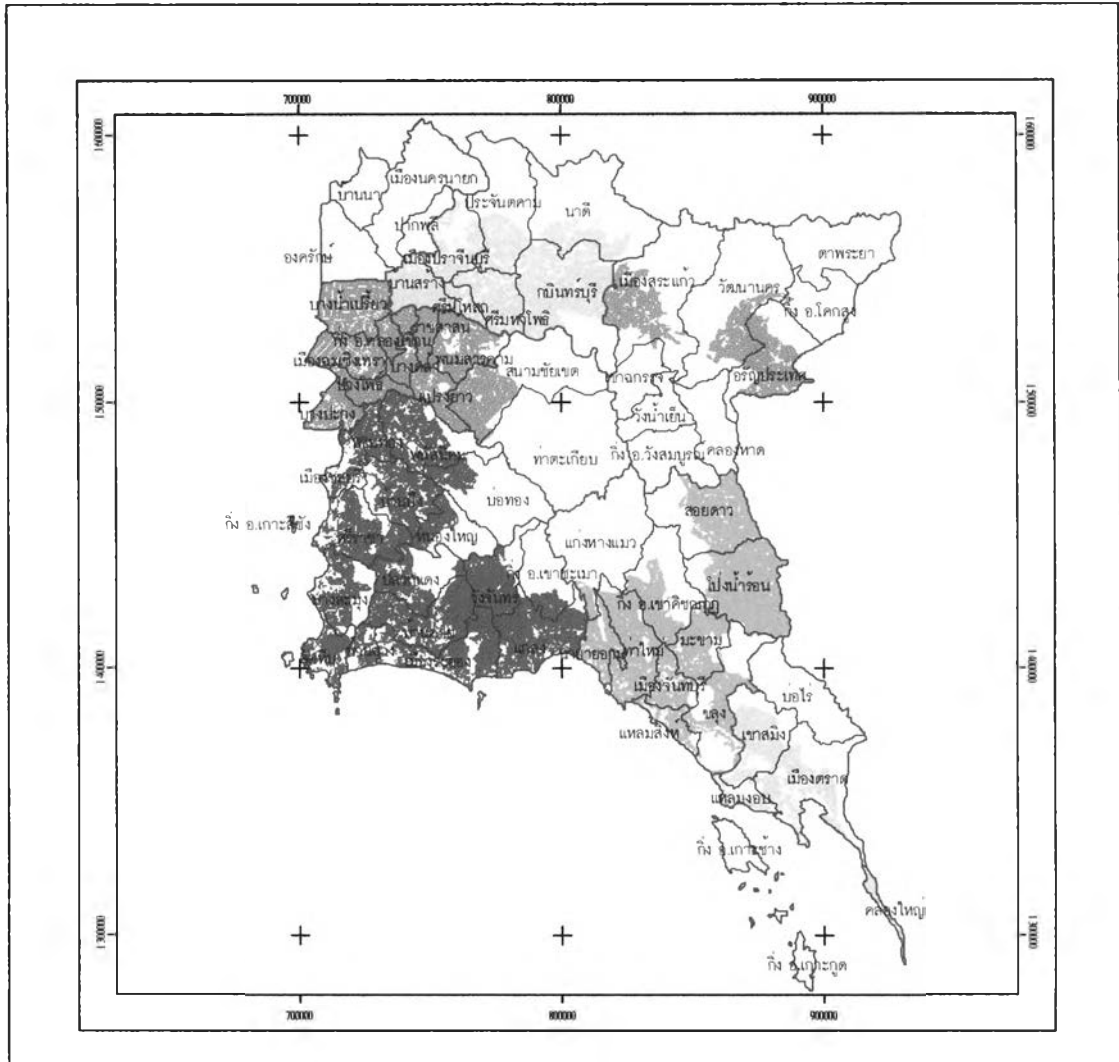
ซึ่งแต่ละกรณีนั้นมีการให้ค่าความสำคัญในแต่ละปัจจัย ในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไป ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.28 การให้ค่าความสำคัญของปัจจัยในแต่ละกรณี

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา	กรณีที่ 1	กรณีที่ 2	กรณีที่ 3	กรณีที่ 4
ปัจจัยทางกายภาพ				
การเข้าถึงทางถนน	1	2	1	1
การเข้าถึงด้วยระบบราง	1	2	1	1
การเข้าถึงทางอากาศ	1	2	1	1
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ				
รายได้เฉลี่ยต่อหัว	1	1	2	1
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	1	1	2	1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	1	1	2	1
ภาษีเงินได้	1	1	2	1
ปัจจัยทางสังคม				
การเติบโตของประชากร	1	1	1	2
ความหนาแน่นของประชากร	1	1	1	2
คุณภาพทางการศึกษา	1	1	1	2
คุณภาพสาธารณสุข	1	1	1	2

4.3.1 กรณีที่ 1 พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการนี้ได้้นำปัจจัยต่างๆ ทั้ง 16 ปัจจัยมาทำการประมวลผล โดยในการประมวลผลนี้ให้ค่าความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ปัจจัยเท่ากันหมด คือ ให้มีความสำคัญเท่ากับ 1 ทุกปัจจัย ซึ่งจากการประมวลผลแล้วก็พบพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นลำดับช่วงค่าคะแนนจากการประมวลผลได้ดังนี้

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกของประเทศไทย

แผนที่ 4.16 : กรอบที่ 1 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์กลางราชการ

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

	1	ศักยภาพต่ำมาก
	2	ศักยภาพต่ำ
	3	ศักยภาพปานกลาง
	4	ศักยภาพสูง
	5	ศักยภาพสูงมาก
		ขอบเขตจังหวัด
		ขอบเขตอำเภอ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 4.29 ช่วงของค่าคะแนนในกรณีที่ 1 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ

ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า 16	1
16-27	2
27-28	3
28-32	4
สูงกว่า 32	5

ซึ่งพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพมากที่สุดตกอยู่ในจังหวัดชลบุรี คือบางส่วนของอำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอปอทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอศรีราชา อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอเมืองชลบุรี และบางส่วนของจังหวัดระยอง ประกอบด้วย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอวังจันทร์ อำเภอแกลง และอำเภอเมืองระยอง ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพรองลงมาพบใน 2 บริเวณใหญ่ๆ คือพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดฉะเชิงเทรา ยกเว้นในอำเภอท่าตะเกียบ ส่วนบริเวณที่สองคืออำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ และอำเภอเมืองสระแก้ว พื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณจังหวัดจันทบุรี ยกเว้นในอำเภอแก่งหางแมว สำหรับบริเวณที่มีศักยภาพต่ำคือบริเวณจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดตราด ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดตกอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก

4.3.2 กรณีที่ 2 พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพ

สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพนั้นก็นำปัจจัยทั้งหมดมาทำการประมวลผล แต่ที่แตกต่างออกไปจากกรณีแรกคือกรณีนี้ให้ความสำคัญต่อบุคคลในด้านการกายภาพมากกว่าปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยในด้านสังคม ดังนั้นค่าคะแนนของปัจจัยด้านกายภาพจะมากกว่าค่าคะแนนของอีก 2 ปัจจัย กล่าวคือ

ปัจจัยด้านกายภาพ	ค่าน้ำหนัก	2
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าน้ำหนัก	1
ปัจจัยด้านสังคม	ค่าน้ำหนัก	1

นำค่าน้ำหนักมาหาค่าศักยภาพของพื้นที่ โดยใช้สมการความสัมพันธ์ดังนี้

$$S = W_1R_1 + W_2R_2 + \dots + W_nR_n$$

เมื่อ S = ค่าคะแนนศักยภาพของพื้นที่

W_1, \dots, W_n = ค่าคะแนนความสำคัญของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n

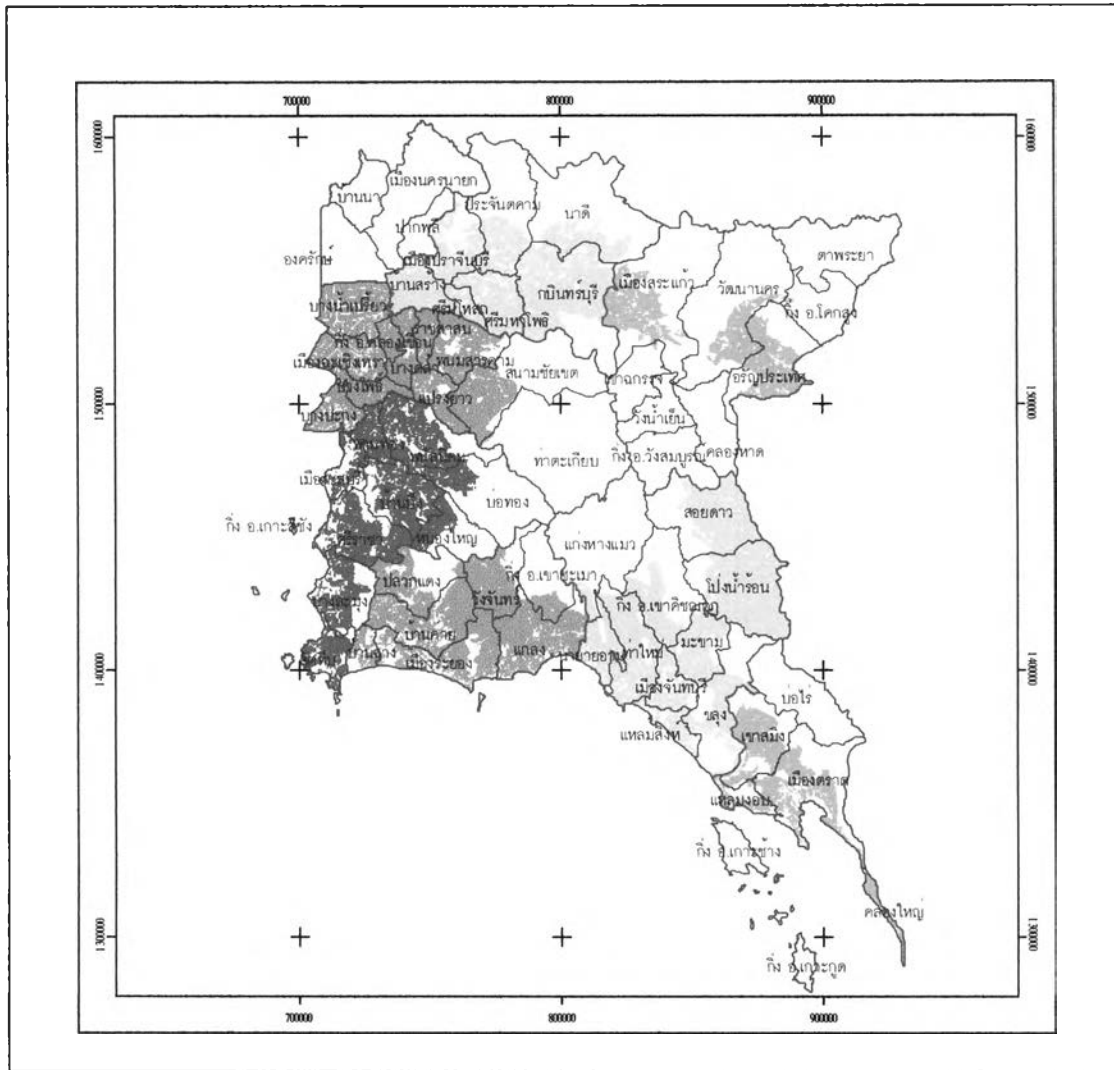
R_1, \dots, R_n = ค่าคะแนนระดับความเหมาะสมของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n

การที่หาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพ เพื่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายขึ้นในการศักยภาพพื้นที่ ซึ่งจากการประมวลผลแล้วก็พบพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นลำดับช่วงค่าคะแนนจากการประมวลผลได้ดังนี้

ตาราง 4.30 ช่วงของค่าคะแนนในกรณีที่ 2 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพ

ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า 17	1
17-31	2
31-33	3
33-41	4
สูงกว่า 41	5

จากการประมวลผลเพื่อแบ่งช่วงเพื่อจัดลำดับศักยภาพของพื้นที่ที่ได้ออกมานั้นพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงกายภาพในพื้นที่ศึกษา พบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพมากที่สุดส่วนมากอยู่ในจังหวัดชลบุรี คือบางส่วนของอำเภอบางพลี อำเภอนนทบุรี อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอสัตหีบ อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอเมืองชลบุรี โดยเฉพาะอำเภอที่ตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่ง และบริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากแนวชายฝั่งมากนัก ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพรองลงมาพบในบางส่วนของจังหวัดระยอง ในอำเภอดงตาล อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอวังจันทร์ อำเภอแกลง และอำเภอเมืองระยอง และในจังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางนั้นพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณจังหวัดตราด และจังหวัดสระแก้ว สำหรับบริเวณที่มีศักยภาพต่ำพบใน 2 บริเวณใหญ่ๆ คือเกือบทุกอำเภอของจังหวัดปราจีนบุรี และเกือบทุกอำเภอในจังหวัดจันทบุรี ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดยังพบอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่จังหวัดนครนายก ซึ่งเหมือนในกรณีที่ 1

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.17 : กรณีสถานที่ 2 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความได้เปรียบเชิงกายภาพ

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 1 ศักยภาพต่ำมาก
- 2 ศักยภาพต่ำ
- 3 ศักยภาพปานกลาง
- 4 ศักยภาพสูง
- 5 ศักยภาพสูงมาก
- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.3 กรณีที่ 3 พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจ

สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจนั้นก็มาปัจจัยทั้งหมดทั้ง 16 ปัจจัยมาทำการประมวลผล แต่ที่แตกต่างออกไปจากกรณีแรก และกรณีที่ 2 คือกรณีที่ 3 นี้ให้ความสำคัญต่อบุคคลปัจจัยในด้านเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยในด้านกายภาพ และปัจจัยในด้านสังคม ดังนั้นค่าคะแนนของปัจจัยด้านเศรษฐกิจจะมากกว่าค่าคะแนนของอีก 2 ปัจจัย กล่าวคือ

ปัจจัยด้านกายภาพ	ค่าน้ำหนัก	1
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าน้ำหนัก	2
ปัจจัยด้านสังคม	ค่าน้ำหนัก	1

นำค่าน้ำหนักมาหาค่าศักยภาพของพื้นที่ โดยใช้สมการความสัมพันธ์ดังนี้

$$S = W_1R_1 + W_2R_2 + \dots + W_nR_n$$

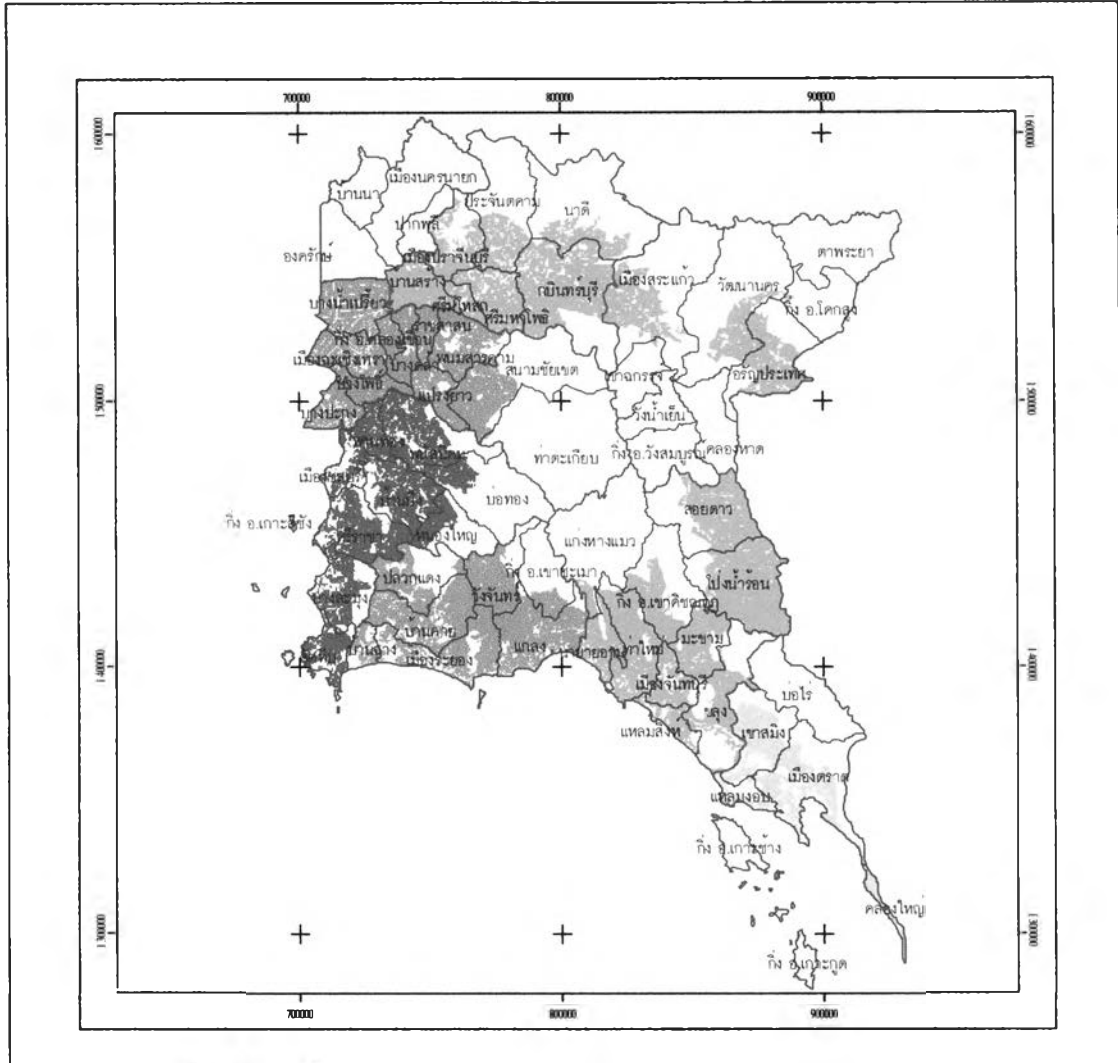
เมื่อ	S	= ค่าคะแนนศักยภาพของพื้นที่
	W_1, \dots, W_n	= ค่าคะแนนความสำคัญของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n
	R_1, \dots, R_n	= ค่าคะแนนระดับความเหมาะสมของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n

การที่หาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจนั้นเพื่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายขึ้นในการศักยภาพพื้นที่ ซึ่งจากการประมวลผลแล้วก็พบพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นลำดับช่วงค่าคะแนนจากการประมวลผลได้ดังนี้

ตาราง 4.31 ช่วงของค่าคะแนนในกรณีที่ 3 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจ

ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า 21	1
21-36	2
36-40	3
40-53	4
สูงกว่า 53	5

การประมวลผลเพื่อแบ่งช่วงเพื่อจัดลำดับศักยภาพของพื้นที่ที่ได้เอ่อกมานั้นพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงเศรษฐกิจในพื้นที่ศึกษาพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพมากที่สุดส่วนมากอยู่ในจังหวัดชลบุรี คือบางส่วนของอำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอศรีราชา อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอเมืองชลบุรี โดยเฉพาะอำเภอที่ตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่งและบริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากแนวชายฝั่งมากนัก ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพรองลงมาพบในบางส่วนของจังหวัดระยอง ในอำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอวังจันทร์ อำเภอแกลง และอำเภอเมืองระยอง และในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งได้ผลการศึกษาค้นคว้าคล้ายคลึงกับในกรณีที่ 2 สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางนั้นพบว่าส่วนใหญ่อยู่ใน 3 บริเวณ ประกอบด้วย พื้นที่ในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว สำหรับบริเวณที่มีศักยภาพต่ำพบในจังหวัดตราด ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดยังพบอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่จังหวัดนครนายก ซึ่งเหมือนในกรณีที่ 1 และในกรณีที่ 2

ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์กลางการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.18 : กรณีที่ 3 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์กลางการ ที่มีความได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจ

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 1 ศักยภาพต่ำมาก
- 2 ศักยภาพต่ำ
- 3 ศักยภาพปานกลาง
- 4 ศักยภาพสูง
- 5 ศักยภาพสูงมาก
- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.4 กรณีที่ 4 พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีความพร้อมในเชิงสังคม

สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงสังคมนั้นก็ยังคงเป็นการนำปัจจัยทั้งหมดทั้ง 16 ปัจจัยมาทำการประมวลผล แต่ที่แตกต่างออกไปจากกรณีแรก กรณีที่ 2 และกรณีที่ 3 คือกรณีที่ 4 นี้ให้ความสำคัญต่อบุคคลปัจจัยในด้านสังคมมากกว่าปัจจัยในด้านกายภาพ และปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นค่าคะแนนของปัจจัยด้านสังคมจะมากกว่าค่าคะแนนของอีก 2 ปัจจัย กล่าวคือ

ปัจจัยด้านกายภาพ	ค่าน้ำหนัก	1
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าน้ำหนัก	1
ปัจจัยด้านสังคม	ค่าน้ำหนัก	2

นำค่าน้ำหนักมาหาค่าศักยภาพของพื้นที่ โดยใช้สมการความสัมพันธ์ดังนี้

$$S = W_1R_1 + W_2R_2 + \dots + W_nR_n$$

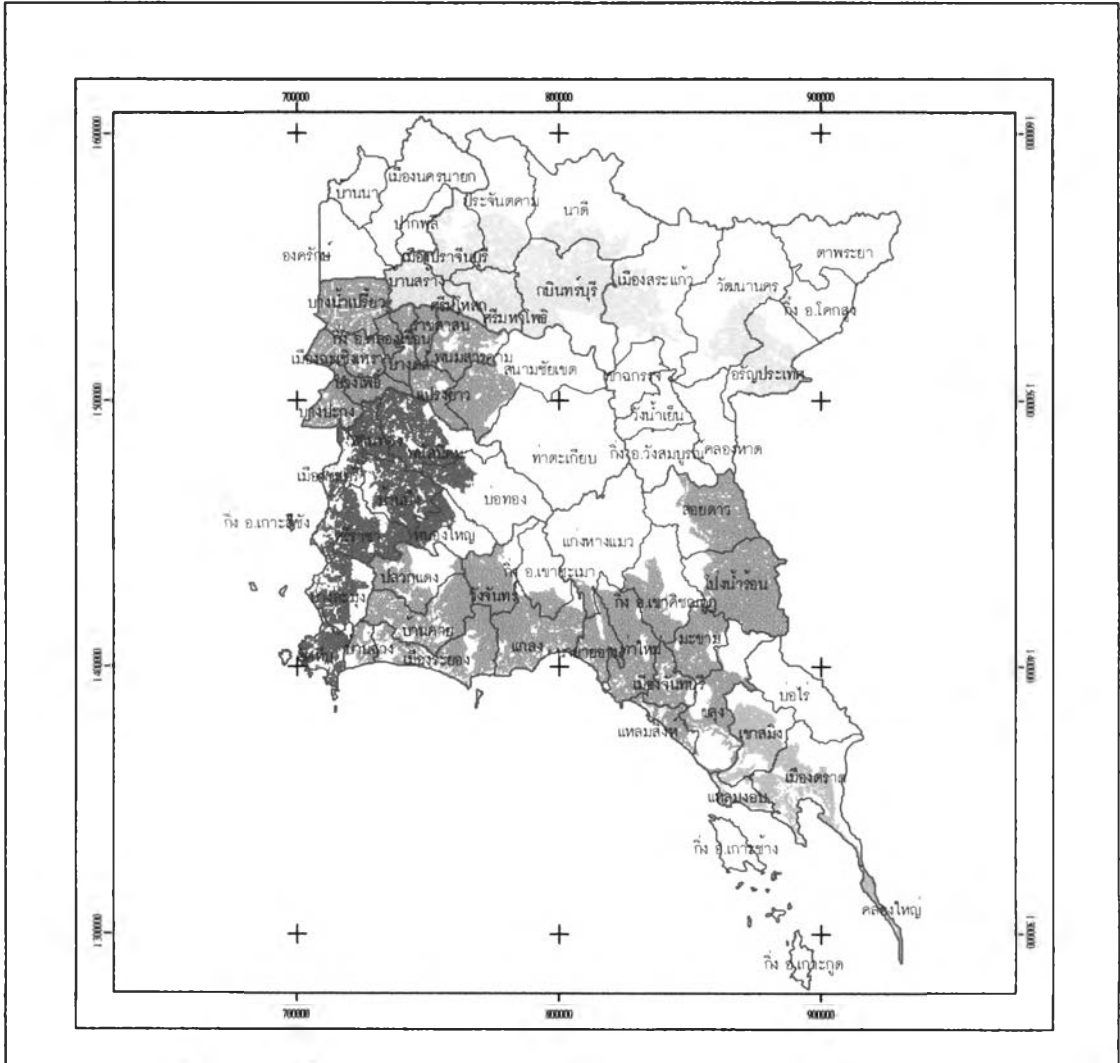
เมื่อ	S	=	ค่าคะแนนศักยภาพของพื้นที่
	W_1, \dots, W_n	=	ค่าคะแนนความสำคัญของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n
	R_1, \dots, R_n	=	ค่าคะแนนระดับความเหมาะสมของปัจจัยที่ 1 ถึงปัจจัยที่ n

การที่หาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงสังคมนั้นเพื่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายขึ้นในการศักยภาพพื้นที่ ซึ่งจากการประมวลผลแล้วก็พบพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นลำดับช่วงค่าคะแนนจากการประมวลผลได้ดังนี้

ตาราง 4.32 ช่วงของค่าคะแนนในกรณีที่ 4 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์ราชการที่มีความพร้อมในเชิงสังคม

ค่าคะแนน	ค่าคะแนน
ต่ำกว่า 22	1
22-40	2
40-44	3
44-48	4
สูงกว่า 48	5

ผลการศึกษาที่ได้จากการประมวลผลเพื่อแบ่งช่วงในจัดลำดับศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ที่ได้ออกมานั้นพบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการรองรับเมืองศูนย์ราชการ ที่มีความพร้อมในเชิงสังคมในพื้นที่ศึกษา พบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพมากที่สุดส่วนมากอยู่ในจังหวัดชลบุรี คือบางส่วนของอำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอศรีราชา อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอเมืองชลบุรี โดยเฉพาะอำเภอที่ตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่ง และบริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากแนวชายฝั่งมากนัก ซึ่งเหมือนกับในกรณีที่ 2 และกรณีที่ 3 ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพรองลงมาพบใน 3 บริเวณใหญ่ ประกอบด้วย บางส่วนของจังหวัดระยอง ในอำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอวังจันทร์ อำเภอแกลง และอำเภอเมืองระยอง และในจังหวัดฉะเชิงเทรา ยกเว้นในพื้นที่อำเภอท่าตะเกียบ และพื้นที่สุดท้ายคือในจังหวัดจันทบุรี แต่ยกเว้นในพื้นที่อำเภอแก่งหางแมว สำหรับพื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางนั้นพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดตราด ยกเว้นในอำเภอบ่อไร่ บริเวณที่มีศักยภาพต่ำพบในจังหวัดปราจีนบุรี และในอำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ และอำเภอเมืองสระแก้ว ในจังหวัดสระแก้ว ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำที่สุดยังพบอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่จังหวัดนครนายก ซึ่งเหมือนในกรณีที่ 1 กรณีที่ 2 และในกรณีที่ 3

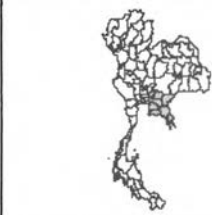
ศักยภาพในการรองรับการพัฒนาศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

แผนที่ 4.19 : กรณีสถานที่ 4 พื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับเมืองศูนย์กลางที่มีความได้เปรียบเชิงสังคม

สัญลักษณ์

ค่าคะแนน

- 1 ศักยภาพต่ำมาก
- 2 ศักยภาพต่ำ
- 3 ศักยภาพปานกลาง
- 4 ศักยภาพสูง
- 5 ศักยภาพสูงมาก
- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาที่พบในแต่ละกรณีนั้นส่วนใหญ่ได้รับผลที่คล้ายคลึงกันแทบในทุกกรณี จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไปบ้างเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เกิดจากการให้ค่าน้ำหนักในปัจจัยที่แตกต่างกันออกไปนั่นเอง ทั้งนี้พื้นที่ที่ศึกษาภาพในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมากที่สุดในทุกกรณีก็คือ พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะพื้นที่ในอำเภอที่อยู่ใกล้บริเวณชายฝั่งทะเล ส่วนพื้นที่ทางตอนในเข้าไปนั้นมีศักยภาพต่ำลงไป และพื้นที่ในจังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีศักยภาพรองลงไป ส่วนพื้นที่ในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้วนั้นมีการสลับสับเปลี่ยนกันในระดับศักยภาพปานกลางถึงศักยภาพต่ำในแต่ละกรณี แต่สำหรับจังหวัดนครนายกนั้นพบว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับศูนย์ราชการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำที่สุดในทุกกรณี

จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดในหลายประการ ทั้งในด้านปัจจัยต่างๆ ที่ควรเพิ่มเติมเข้ามา เพื่อให้ผลการศึกษามีความละเอียดและน่าเชื่อถือมากขึ้น แต่ก็ถูกจำกัดด้วยอุปสรรคต่างๆ ที่บางปัจจัยไม่อาจหาข้อมูลมาได้อย่างครบถ้วนเพื่อจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ปัจจัยบางประการต้องถูกจำกัดในรูปที่เป็นข้อมูลจังหวัด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่ค่อยละเอียดมากนัก เนื่องจากไม่สามารถหาข้อมูลในรายละเอียดที่ลึกลงไปได้